47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2512 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1912 ՄԱՅԻՍ 1-14

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de Pera, Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՁԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանկական Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افكار ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز اوحانس فريد
اداره‌خانه‌سى باب عالى جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ	ԵՌԱՄՍԵԱԿ
Պոլսոյ համար	80 Ղրշ.	45	25 Ղրշ.
Գաւառներու համար	80 „	45	25 „
Արտասահմանի „	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՓԱՅԱՏԱՐԱԲՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։
Մ.

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԾԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԽՈՆԱՐՀԷ՛, ՎԱՐՊԵ՛Տ...

Թերեւս չուզէի դառնութեան գուլաներով ամպոտել յոբելեանական փառաւորմանդ արփաւէտ վաղորդայնը, ո՛վ Մնակեան, եթէ երբեք այդ յոբելեանը քեզի համար դառնութիւններուն դարնագոյնն իսկ եղած չըլլար արդէն։

Քեզի մէկ պարտք կ'իմնայ այսօր, ծունկի զալ Հայ Ժողովուրդին առջեւ, լուալ անոր ոտքը, և այդ ջուրը խմել, խմել հեշտանքով, խմել այն եղերական ու վսեմ արքունութեամբ որով մեծ յանցապարտներ քաւութեան ու ապաշաւի թոյնն են ըմպեր։

Որովհետեւ դուն յանցապարտ մըն ես այդ ժողովուրդին, քու ժողովուրդդ, քու ազգդ առջեւ։

Դուն յիսուն տարի է որ մոռցեր էիր զայն, կենակդ դարձուցեր էիր անոր երբ ան քու դէմդդ կը հետապնդէր, կը խաչէիր լեզուով մը որ անորը չէր, կը խորհէիր՝ բայց անիկա տեղ չունէր քու մտածումներուդ մէջ, կը տաքնէիր՝ բայց անոր յանախանքը բնաւ չէր խռովեր քեզ, քու հոգիդ փոթորկող բոլոր դառն ու անուշ յուզումներուն ընթացքին։

Դուն ընտրած էիր գործունէութեան շրջանակ մը ուր ան յանախ կու գար քեզ կը գտնէր՝ քու փառքովդ ինքզինքը պանծացած տեսնելու, քու հանճարովդ ինքզինքը շքեղած զգալու անոնուն ըղձանքով մը։ Շրջանակը սակայն, աւա՛ղ, օտար էր իրեն, և ան ի զուր անոր մէջ խորշ մըն ալ իրեն համար փնտռելէ վերջ, կ'իյնար սքած, յուսահատ ու վիրաւոր, ինչպէս պատուհանով մը անշրպետին կախարդանքէն բաժնուած թռչուն մը որ ի զուր զլուխը ապակիին կը զարնէ անցք մը բանալու, իր բնական տարրին զուգուելու յոյսով, և վերջ ի վերջոյ զետին կ'իյնայ խոցուած, գրեթէ կիսամեռ։

Եւ դուն Հա՛յ էիր...

Ա՜հ, մի՛ առարկեր թէ ոմէր մը չէ երկրին ծառայած ըլլալը։ Ես աւելին պիտի ըսեմ քեզի, Վարպե՛տ, ես պիտի ըսեմ որ ո՛չ միայն ոմէր մը չէ երկրին ծառայելը, այլ տակաւին պարտականութիւն մըն ալ է, նուիրական ու անընդոտնելի պարտականութիւն մը։ Եւ դուն այդ պարտքը հատուցած ըլլալուդ համար իրօք արժանի էիր նաև մե՛ր ծափերուն։

Բայց ծառայել երկրին՝ Հայ մնալով,— ահա՛ քու մեծագոյն, քու աւագագոյն պարտականութիւնդ։

Կայ քառասուն տարի մը՝ Գրիգոր Օտեան այդպէ՛ս կը սահմանէր Հայուն դերը, երբ երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կը կատարուէր հայ ազգին և հայ պետական պաշտօնատարներու փոխադարձ յարաբերութեանց մասին։ Ատենապետի աթոռէն ուր իր ներկայութիւնը վեհութիւն մը կը ցողուէր ամբողջ ժողովին վրայ, նշանաւոր Հայը ոտքի կանգնած էր, ու կը գոռար մարդարէական ցասումով.

— Ան որ իր պետական պաշտօնին ընծայած դիրութիւններէն օգտուելով այս խեղճ ու տարաբախտ ազգը իր չահերուն կը զոհէ, անիծե՛լ ըլլայ, երի՛ցս անիծեալ ըլլայ...

Ու մինչդեռ ունկնդիր ժողովուրդը՝ նոյն ներքին, նոյն հոգեբուղխ յուզմունքով լեցուած՝ «ամէ՛ն» կը գոչեր միասնական յափշտակութեամբ մը, Օտեան իր խօսքը կը լրացնէր ծափերու տարափի մը մէջ.

— Ծառայել երկրին՝ Հա՛յ մնալով, ահա՛ մեր բուն պարտքը։

Իրօք քիչեր Օտեանի պէս երկրին ծառայեցին, քիչեր իրենց կեանքը, իրենց հանգիստը, իրենց ապագան երկրին զոհեցին։ Ու նաև քիչեր՝ բովանդակ էութեամբ երկրին նուիրուած ըլլալով հանդերձ՝ իրեն չափ Հայ մնացին։

Հայ մնա՛լ... ի՜նչ պարզ, ու միանգամայն դժուա՛ր ալ բան։ Եւ դուն ասիկա չկրցար ընել, Վարպե՛տ։

Հանգիստ ու դժուարին երկու ճամբաներէն զորս քու դէմդ դտար երբ դեռ Նոր թիւ կ'առնէիր ասպարէզին մէջ, դուն իրո՞ք ընտրած էիր վերջինը, այն որ նեղ է ու փշալից, որ դաւաճան գահավէժներով և խուլերով է լեցուած, և զոր Զօհրապ իր մոգիչ բարբառին բովանդակ պերճութեամբը կը տարփողէր կիրակի օր։ Իրօք ա՞յդ ճամբան էր քու ընտրածդ։

Թերեւս Որովհետեւ դիւրին կեանք մը չեղաւ քու ապրածդ ալ, որովհետեւ դուն ալ տառապեցար, դուն ալ ճանչցար մեծ ըլլալու բաց նկուն ու ողորմելի մնալու անհարին չարչարանքը, որ յանախ Հանճարներու միակ վարձատրութիւնն ու բաժինն է եղած։

Բայց այդ ճամբան հիմայ ինչո՞ւ արդեօք փառքի ուղին ըլլալ չի թուիր մեզի, ինչո՞ւ։ Կ'ուզե՞ս որ քեզի ըսեմ պատճառը, Վարպե՛տ։

Դուն իրօք բեռնաւոր անցար այդ դժուարին ճամբէն, ուստ կքած, մէջդ կոխոցած, բազուկներդ ուժաթեկ, սրունքներդ դողդոջուն, բայց ինչ բեռ որ կը ձնչէր քեզ՝ սոսկ օտարինն էր։ Մինք Հայութեան բեռնով մանաւանդ զբեղ կորցած տեսնել կ'ուզէինք փառքի այն նաւանդիտին մէջ՝ ուր կիրակի ժամանեցիր, Հայութեան տիտանքն ու վարձքը տալու համար քեզի, որ Հայ մըն ես։

Քանիե՛ր քեզմէ առաջ ու քեզմէ ետքը այդ փշալից արահետին զահանդական արհաւիրքը նախընտրեցին միւս ճամբուն ծիծղուն ու հանգստաւէտ բաւիղներէն։ Անոնք սակայն Հայութեան բեռնով մտան ճամբուն մէջ, և այդ ծանր բայց միանգամայն սիրական բեռը չնետեցին իրենց ուսերէն, նոյն իսկ երբ անկէ չբաժնուելու համար հարկ եղաւ որ իրենց ըղձանքներէն, իրենց երջանկութեան յոյսերէն, իրենց արեւէն ու կեանքէն բաժնուին։ Անոնցմէ չատերը ինկան ճամբուն վրայ, քիչեր միայն հասան վերջին հանգրուանը, միշտ նոյն թանկագին բեռը, Հայութեան բեռը ուսերնուն։ Եւ ինկողներն ալ, ինչպէս այս վերջին բախտաւորները, այսօր կուռքեր են մեզի համար, և մեր սիրտը խորան է անոնց սիրոյն ու պաշտամունքին համար։

Դուն թերեւս ըսես թէ չէիր կրնար միանգամայն հայ ու դերասան մնալ, քանի որ հայերէն խաղալը արգիլուած էր քեզի, ինչպէս ամէնուն համար։ Բայց Վարպե՛տ, դուն հայ չէիր ուզած դառնալ նաեւ այն ատենները, երբ այդ արգելքը չկար, դուն չուզեցիր հայ դառնալ նաեւ այն ատեն՝ երբ Սահմանադրութեան յարութիւնը այդ արգելքը վերցուց։ Հարիւր մէկ երկու վարանոտ քայլեր ասիր դէպի քու ազգդ, ու նորէն կռնակ դարձուցիր անոր։

Ա՜հ, կը հասկնամ այն վիշտը զոր այս ամբարիշտ տողերը պիտի պատճառեն քեզի, բայց ձգէ՛, ձգէ՛ Վարպետ որ ամէն բան ըսեմ ու հանգստանամ։ Եթէ գիտնայիր թէ ես ինքս որքա՞ն կը տառապիմ ասոնք գրած միջոցիս...

Այս կոտրելիք գրիչը հիմայ հեշտանքով պիտի թրմուար սա թուղթին վրայ, հիմայ տարփանքով ու յափշտակութեամբ քու փառքի գեղոնդ պիտի հիւսէր, բայց ահա թիապարտի մը պէս ընդարմացեր է մատներուս մէջ, չկամութեամբ ու տաժանքով միայն կը շարժի։

Ան հի՛մայ մանաւանդ չուզեր տանիլ այդ չարչարանքը, երբ կը պարտաւորուիմ աւելի ծանր բան մը ըսելու քեզի։ Վարպե՛տ, դուն չէիր ուզած հայ երեւալ քու յոբելեանիդ օրն ալ։

Թուրքը բաժին ունէր քու յաստաղիդ մէջ, Յոյնն ալ բաժին ունէր, բայց Հայը, ո՜ւր մնացեր էր անոր բաժինը։ Եթէ Զօհրապ որ Թրքերէն խօսելու եկած էր՝ հայերէն խօսելու չմոռնար, եթէ Խաժակ չարտասանէր այն հակիրճ բայց զմայլելի ճառը, զոր ծափահարած ատենիս կարծես մեր սրտերն էին որ իրարու կը բաղխէին, ըսէ՛, եթէ չըլլային ասոնք, Հայը ի՞նչ պիտի գտնէր այդ Յոբելեանին մէջ, ի՞նչ պիտի գտնէր որ քիչ մըն ալ Հայութիւնը յիշեցնէր։ Եւ դու այս երկուքն ալ եղան քեզմէ անկախաբար. ո՛չ Զօհրապի հայերէն ճառը կար Յայտագրիդ մէջ, ո՛չ Խաժակի յանպատրաստիցը...

Ու մինչդեռ կը կարդացուէին հեռագիրներ որոնք Հայերու կողմէ քաշուած էին, մինչդեռ կը ծանուցուէին նուէրներ՝ զորս միշտ Հայեր ղրկած էին, ի՞նչ կ'ընէիր դուն։

Դուն դարձեր էիր դէպի հանդիսականները, և ձեռքերդ անոնց կարկառելով կ'ըսէիր.

— Երեսուն տարի առաջ ինծի աւանդ մը յանձնեցին, սուրբ ու նուիրական աւանդ մը, Թուրք Բիմը, և ես ամբողջ երեսուն տարի զայն հաւատարմութեամբ պահեցի բռնակալութեան զարհուրանքին մէջ. հիմայ ահա ձեզի կը վերադարձնեմ այդ աւանդը, անաղարտ ինչպէս որ ստացեր էի, առէ՛ք...

Եւ սակայն ոչ մէկ ձեռք երկարեցաւ զայն ստանալու համար։ Անոնք որոնց քու խօսքերդ կ'ուղղէիր, հոն չէին, ա՜նոնք որոնց կը պատկանէր այդ աւանդը, չէին եկեր, անոնք որոնց համար աշխատեր էիր ամբողջ յիսուն տարի, նոյնիսկ քու ազգդ ժոռնալով, չկային մէջտեղ։

Ի՞նչ մեծ դաս քեզի և ամէն անոնց համար որոնք փառքն ու չահը իրենց ազգին երես դարձնելուն մէջ կը փնտռեն։

Բու կարկամած ձեռքերդ ո՛վ գիտէ դեռ քանի՛ երկար ու տաժանագին վայրկեաններ այդպէս դէպի սրանը երկարած պիտի մնային, եթէ երբեք այն միւնոյն ժողովուրդը զոր մոռցած էիր նոյն իսկ քու Յոբելեանիդ օրը, Հայ Ժողովուրդը, եւ որ մինակը լեցուցած էր թատրոնը, յանկարծ զմայլելի՛ անյիշաչարութեամբ մը չսկսէր քեզ ծափահարել, և այդ դժուարին դիրքէն ազատելու հնարաւորութիւնը չընծայեր քեզի։

Ի՞նչ պիտի ընէիր, եթէ ան ալ, եւ իրաւունքով, եկած չըլլար կիրակի. դուն քու յոբելեանդ պիտի տնէիր միայն պարապ նստարաններու առջեւ։

Հիմայ կը մտաբերեմ թէ որքա՞ն անկեղծ, որքան իրականութեամբ բաբախուն չեչտ մը կը թրթռար ձայնիդ մէջ, երբ Բէօյլիւ Մէհմէտի դերը կատարած պահուդ, կ'ըսէիր բեմէն.

— Ագ սաչարդանն իւղէրինէ ամրլան պու չաժուրը նա՞սրլ ունութապիլէճէյիմ...

Կը հասկնամ թէ որո՛ւ կ'ուղղէիր այդ խօսքը։ Որովհետեւ այդ անտարբերութիւնը, «անոնց» անտարբերութիւնը, իրօք ցեխ էր քու ճակտիդ։

Բայց թերեւս չէիր սպասեր որ Հայ Ժողովուրդը, սոսկ իր ծափահարութիւններով և իր խանդավառ հաւանութեամբ, պիտի կրնար վայրկենաբար քու ալեզարդ գլխուդ վրայէն անհետացնել այդ ցեխը։

Պաշտելի՛ Ժողովուրդ։ Ան վերջին պահուն յիշեց թէ դուն Հայ ես, թէ մանաւանդ կրնաս տակաւին իրեն դառնալ, Հայ դառնալ, և իրր Հայ մնծարեց քեզ։ Ան երբէկուան Մնակեանը չէր որ կը մեծարեր, ան այսօրուան Մնակեանը չմեծարեց, ան վաղուան Մնակեանը, Հա՛յ Մնակեանը կը մեծարէր։

Խոնարհէ՛, Վարպե՛տ, խոնարհէ՛ այդ ժողովուրդին առջեւ. Ան՝ քեզմէ մեծ եղաւ կիրակի օր...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՊՐՈՒՍՏԻ ՍՂԱՒԹԻՒՆԸ
ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ՍՈՒԱՋ

ԿԱՆՑՆԻ ԿԷՍ ԴԱՐ, ՈՒ ՄԻՇՏ ՆՈՅՆԸ

Հին հայ թերթի մը, որուն ճակատը 1855 թուականը կը կարդանք, մեր ձեռքը անցաւ այս օրերս։ Հետաքրքրուեցանք թէ աւելի քան կէս դար առաջ ի՞նչ գլխաւոր մտահոգութիւն ունէին մեր ազգակիցները։ Վերջապէս թերթի մը, մանաւանդ 1855ին հրատարակուող հայերէն թերթի մը, ուրիշ ամէն բանէ աւելի ցաւի հայելի մըն է։ Եւ դանդ նոյն մտահոգութիւնը զոր ունինք այ օր, — ապրուստի տարապայման սղութիւնը, — որ մեծագոյն կարեւորութիւնը գրաւեր է 57 տարիներու ալիքովը օծուած այդ թերթին մէջ։

Ահա թէ ի՞նչ կարդացինք այնտեղ. —

***

«Օսմանեան տէրութեան համար տընտեսական խնդիր մըն ալ կայ որ չատ մտմտուք կուտայ իրեն և յիրաւի։ Խօսքերնիս չափազանց թանկութեան վրայ է որով ապրուստի հարկաւոր եղած բաները երկու տարիէ ի վեր սաստիկ սղցեր են։ Զօրաց ապրուստն պէտք եղած ուտելիքներուն գինը առաջինին եռապատիկն է, ուրիշ բաներունը՝ կրկին։ Ռուսաց դէմ պատերազմ հրատարակուած ատենները Պէյ Օղլուի մէջ մէկ քարաշէնտուն մը վարձել 12 կամ 13000 դահեկան էր (2500 կամ 3250 ֆրանք). այսօրուան օրս հասարակ տան մը վարձը 30 կամ 40,000 դահեկանէն պակաս չէ։ Ցորենին քիլոն (քիլէն) 1853ին 15էն մինչեւ 20 դահեկան էր, հիմա 70 դահեկանի ելեր է։ Դարին 5 դահեկան էր, նոյնչափը հիմայ 35 դահեկանէն պակաս չտնուիր։ Երկու տարի առաջ յարդին մէկ օխան 10 փող (փարա) էր, հիմայ 40 փող է։

«Բրինձին գինը կրկինէն աւելի է, կարագինը ու ձէթինը եռապատիկ. առաջ որ կարագին մէկ հոխան 9 կամ 12 դահեկան էր, հիմայ է 28։ Փայտին քաշը 1853ին գրեթէ 11 դահեկան էր, հիմայ է 35էն մինչեւ 40 դահեկան։ 125 քիլոկրամ ածուխը ատենով 20 դահեկան էր, հիմայ 58 է։ Այս բաները մթերանոցներէն տուները կրելու ատենն ալ երկու տարիէ ի վեր երրորդ մասովն աւելցեր է։ Ամենաւելին նշան մըն ալ չկայ որ քիչ ատենէն այս բաներուս գիները իջնան, ընդհակառակը ապրուստ ճարելը օրէ օր սղելու և ապրիլը դժուարանալու վրայ է թէ՛ Պոլսոյ մէջ և թէ չրջակայ գիւղերը, նեղուցին երկու եզերքը։

«Ամէն մարդ կը մտածէր թէ արդեօք այս բանիս ի՞նչ ճար ընելու է. այս յայտնի է թէ օրինք դնելը ամենեւին բանի չդար։ Քանի Տաճկաստանի անտեսական վիճակը հիմակուանին պէս մնայ, այս կողմէ մէկ աղէկ բանի մըն ալ յուսալու տեղիք չկայ։ Ամէն տեսակ ուտելեաց տնայուն գլխաւոր պատճառ՝ չիտակ ճարներ չգտնուիլն է. անով ներսի երկիրներէն Պոլիս բան բերելը՝ չատ անդամ անկարելի կ'ըլլայ, բերուի ալ նէ՝ չատ ծախքի կը կարօտի։»

***

Ինչպէս կը տեսնուի, կէս դար առաջ ալ նոյն զուլումին նոյն դարմանը ցոյց տրուեր է։ Որպէս զի պատերազմի կամ ուրիշ պատճառաւ Պոլսոյ ու չրջականերուն մէջ տիրելիք հաւանական սղութեան առաջքը առնուի, առաջարկուեր է հոդ տանիլ ճամբաներու չինութեան, փոխադրութեան միջոցներու առատութեան, պարզ խօսքով՝ երկաթուղիներու։

Յիսուն տարի վերջ, ահա այսօր ալ սղութիւնը անտանելի է թէ՛ Պոլիս և թէ՛ չրջակաները։ Ու դարձեալ նոյն դարմանին դէտք կը դնանք, նոյն դարմանը կ'առաջարկենք։ Հինգ տարի է, մէկ սա Անատոլուի երկաթուղիներու հարցը չկրցանք լուծել, և եթէ այս գլուխով երթանք, լուծելիք ալ չունինք։

Եւ հիմայ չենք կրնար նոյն խսկ ըսել թէ կէս դար վերջ մեզի յաջորդող սերունդը այդ տեսակէտով աւելի բախտաւոր պիտի ըլլայ արդեօք։

«ՀԻՆ ԹՈՒՐՔԻԱՆ»

Ցառաջիկայ կիրակի օր միայն պիտի հրատարակենք Հին Թուրքիոյ բարքերը, սովորութիւնները, Սուլթաններուն կենցաղը, ժողովուրդներուն դրութիւնը պատկերացնող անկեղծագիր յօդուածներուն առաջինը։ «Մանզումէ»ի ընթերցողներուն համար ճշմարիտ վայելք մը պիտի ըլլայ այդ յօդուածաշարքը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (20)

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԿԱԽԱՂԱՆ

(ՎԷՊ ԱԶԳԱՅԻՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Է.

«ՓԻՍԶԻՒՔ ՍՈՒԼԹԱՆ»Ը

Պաշ-թէպտիլը սկաւ հարբել։

— Մէկ... երկու... երեք... վերջապէս ութ հատ են և կտրուած են միեւնոյն մարդուն ձեռքերէն. կը պակսին միայն երկու բութամատները։

— Ուրկէ՞ գտեր են սակայն, հարցուց Հալէթ։

— Նաւակի մը մէջէն՝ որ հոսանքէն քշուելով, Պէպէքի վերի ծայրը երկու ժայռերու մէջտեղը սեղմուեր էր.. նաւակին մէջ մարդ չեն գտեր, չեն կրցեր հասկնալ նաև թէ որո՞ւնն է...

Այդ միջոցին Ալի պէյ հօրեղբօրը մօտեցաւ և կամացուկ մը ըսաւ ականջն ի վար։

— Հօրեղբայր, այդ նաւակը մեր Եէնիչէրիներունը պէտք է ըլլայ... կը յիշե՞ս որ ծովեզերք ելլելու համար այդպէս երկու ժայռերու մէջտեղ քշեցին իրենց նաւակը։

— Բայց մատնո՞ր։

— Ատիկա առեղծուած է ինծի համար։

— Նայինք, թերեւս կ'իմանանք։

Ու Պաշ-թէպտիլին դառնալով, նշան ըրաւ որ շարունակէ։

Միւսը սակայն, կ'երեւայ թէ աւելցնելիք բան մը չունէր։

— Հրաման ըրէ՛ք որ երթամ քննութիւն կատարեմ և խնդիրը լուսաբանեմ, ըսաւ՝ վայրկեան մը առաջ հեռանալու համար։

Հալէթ պիտի խօսէր, երբ աղան դարձեալ ներս մտաւ։

Նոր լրաբեր մը եկած էր որ միեւնոյն կերպով ներս բերուեցաւ։

— Ի՞նչ նորութիւն կայ, հարցուց պաշտօնատարը։

— Այս առտու, ըսաւ լրաբերը հեւալէն, Գուրուչէշմէի ծովեզերքը դիակ մը ինկեր էր...

— Որուն ձեռքերուն ութ մատուքները կտրուած էին կարծեմ, լրացուց Հալէթ։

Լրաբերը ապշութեամբ պաշտօնատարին երեսը նայեցաւ։ Զարմացած էին նաև միւսները։

— Ճիշտ չէ՞, հարցուց Հալէթ։

— Ճիշտ է... բայց ո՛չ առաջին դիակին համար։

— Ուրեմն ուրի՞շ ալ կայ։

— Այո՛, երկրորդ դիակ մըն ալ կայ, և ճիշդ այս վերջինին դէմ մոտերն են որ կը պակսին...

Հալէթ՝ զոհունակ ակնարկ մը պտցուց զինքը շրջապատողներուն վրայ, ակնարկ մը որ անշուշտ ըսել կ'ուզէր.

— Տեսա՞ք թէ ճիշդ դուշակեր էի։

Լրաբերը շարունակեց.

— Ես իմ սովորական պտոյտս եղած էի առտուն կանուխ, երբ յանկարծ տեսայ որ ձկնորսներու խումբ մը կասկածելի հաւաքոյթ մը կազմեր է ծովեզերքին մէկ մասնիկը... հետաքրքրուելով իսկոյն իրենց մօտեցայ... ծովը դիակ մը՝ քիչեր էր ծովեզերք, և դժուարութիւն չքաշեցի հասկնալու համար թէ որո՛ւն դիակն էր... Սերգիս պէյի մարդոցմէն մէկն էր...

Հալէթի բառնցքը ինքնաբերաբար սեղմուեցաւ, իբր յայտարար նշան այն կատաղութեան որ զինքը համակած էր՝ Սերգիս պէյի անունը լսելուն պէս։

— Ապահո՞վ ես որ Սերգիս պէյի մարդն էր, հարցուց։

— Ինչպէ՞ս չէ... նախ իմ ծանօթս էր, յետոյ չատ յայտնի դէմք մըն է, ճամբէօղ Մարգարը... այս մարդը նախկին Բալեօնցի մըն էր, և երբ Արշիպեղադոս արշաւանք ըլլար, ամէնէն աւելի ան էր որ անօրէն Յոյները ընաջինջ ընելու կ'աշխատէր։ անգամ մը, կը յիշեմ, հարիւր յիսուն ականջ մէկանց բերած էր իրեն հետ... Սերգիս պէյ իր մօտ առաւ զինքը՝ պարզապէս սարսափ ազդելու համար կարգ մը գաղերու, որոնք իր պարտէզը կ'ուրչուկէին ամէն գիշեր...

— Լա՛ւ, մի՞ւս դիակը։

— Միւսը նորէն ձկնորսներ գտեր էին ծովուն երեսէն... ճամբէօղին անքաժան ընկերն էր, Թաքքէսիզ Հասանը...

— Սա ուր է պիտի կախէին և Սերգիս պէյին միջնորդութեամբ ազատեցաւ, ան չէ՞։

— Այո՛... անկէ ի վեր պէյին քով մտած էր...

— Ու կարծեմ անո՛ր մատները կտրուած էին։

— Ճիշդ ու ճիշդ... դիակները Սերգիս պէյին խօսնախը փոխադրել տուի անմիջապէս... հիմայ դիւղին մէջ ամէն մարդու բերանն է այս ոճիրը, որովհետեւ կասկած չկայ թէ երկուքն ալ ոճրի մը զոհ զացած են... դիակներէն մէկուն դէմքը բոլորովին սեւցած է, յայտնի է որ խղդած են ծով նետելէ առաջ. իսկ միւսին ալ մատները կտրած են... Գուրուչէշմէի մէջ կը զարմանան մանաւանդ որ ասոնց պէս ան ու սարսափ տարածած մարդիկ զոհերն են եղեր այդ ոճրին, փոխանակ հեղինակները գտնելու... ամէն պարագայի մէջ, իրենցմէ վարպետն հանդիպած պէտք է ըլլան, և Պոլսոյ մէջ երկու հոգի չկայ որ զիրենք գերազանցէ... ապացոյց չունիմ, բայց կը հաւատամ որ անպատճառ Զաքքրին մասը կայ այս գործին մէջ։

Հալէթ այլեւս ականջ չէր տար իրեն. Զանազան տեղեկութիւնները զորս ստացած էր իր լրտեսներէն, կրցած էր տրամաբանական կարգով մը իրարու մօտեցնել և մը-տովի վերակազմել այն տասը որ Նոյն գիշերը, կատարուած էր ծովուն վրայ։

Միջոց մը լուռ մնաց այդպէս, յետոյ բոլոր լրտեսները ճամբեց ու մինակ մնաց եղբօրորդիին հետ։

— Ուրեմն ուրի՞շ ալ կայ։

— Այո՛, երկրորդ դիակ մըն ալ կայ, և ճիշդ այս վերջինին դէմ մոտերն են որ կը պակսին...

Հալէթ՝ զոհունակ ակնարկ մը պտցուց զինքը շրջապատողներուն վրայ, ակնարկ մը որ անշուշտ ըսել կ'ուզէր.

— Տեսա՞ք թէ ճիշդ դուշակեր էի։

Լրաբերը շարունակեց.

— Ես իմ սովորական պտոյտս եղած էի առտուն կանուխ, երբ յանկարծ տեսայ որ ձկնորսներու խումբ մը կասկածելի հաւաքոյթ մը կազմեր է ծովեզերքին մէկ մասնիկը... հետաքրքրուելով իսկոյն իրենց մօտեցայ... ծովը դիակ մը՝ քիչեր էր ծովեզերք, և դժուարութիւն չքաշեցի հասկնալու համար թէ որո՛ւն դիակն էր... Սերգիս պէյի մարդոցմէն մէկն էր...

Հալէթի բառնցքը ինքնաբերաբար սեղմուեցաւ, իբր յայտարար նշան այն կատաղութեան որ զինքը համակած էր՝ Սերգիս պէյի անունը լսելուն պէս։

— Ապահո՞վ ես որ Սերգիս պէյի մարդն էր, հարցուց։

— Ինչպէ՞ս չէ... նախ իմ ծանօթս էր, յետոյ չատ յայտնի դէմք մըն է, ճամբէօղ Մարգարը... այս մարդը նախկին Բալեօնցի մըն էր, և երբ Արշիպեղադոս արշաւանք ըլլար, ամէնէն աւելի ան էր որ անօրէն Յոյները ընաջինջ ընելու կ'աշխատէր։ անգամ մը, կը յիշեմ, հարիւր յիսուն ականջ մէկանց բերած էր իրեն հետ... Սերգիս պէյ իր մօտ առաւ զինքը՝ պարզապէս սարսափ ազդելու համար կարգ մը գաղերու, որոնք իր պարտէզը կ'ուրչուկէին ամէն գիշեր...

— Լա՛ւ, մի՞ւս դիակը։

— Միւսը նորէն ձկնորսներ գտեր էին ծովուն երեսէն... ճամբէօղին անքաժան ընկերն էր, Թաքքէսիզ Հասանը...

— Սա ուր է պիտի կախէին և Սերգիս պէյին միջնորդութեամբ ազատեցաւ, ան չէ՞։

— Այո՛... անկէ ի վեր պէյին քով մտած էր...

— Ու կարծեմ անո՛ր մատները կտրուած էին։

— Ճիշդ ու ճիշդ... դիակները Սերգիս պէյին խօսնախը փոխադրել տուի անմիջապէս... հիմայ դիւղին մէջ ամէն մարդու բերանն է այս ոճիրը, որովհետեւ կասկած չկայ թէ երկուքն ալ ոճրի մը զոհ զացած են... դիակներէն մէկուն դէմքը բոլորովին սեւցած է, յայտնի է որ խղդած են ծով նետելէ առաջ. իսկ միւսին ալ մատները կտրած են... Գուրուչէշմէի մէջ կը զարմանան մանաւանդ որ ասոնց պէս ան ու սարսափ տարածած մարդիկ զոհերն են եղեր այդ ոճրին, փոխանակ հեղինակները գտնելու... ամէն պարագայի մէջ, իրենցմէ վարպետն հանդիպած պէտք է ըլլան, և Պոլսոյ մէջ երկու հոգի չկայ որ զիրենք գերազանցէ... ապացոյց չունիմ, բայց կը հաւատամ որ անպատճառ Զաքքրին մասը կայ այս գործին մէջ։

Հալէթ այլեւս ականջ չէր տար իրեն. Զանազան տեղեկութիւնները զորս ստացած էր իր լրտեսներէն, կրցած էր տրամաբանական կարգով մը իրարու մօտեցնել և մը-տովի վերակազմել այն տասը որ Նոյն գիշերը, կատարուած էր ծովուն վրայ։

Միջոց մը լուռ մնաց այդպէս, յետոյ բոլոր լրտեսները ճամբեց ու մինակ մնաց եղբօրորդիին հետ։

Ը.

ՍԵՐԳԻՍ ՊԷՅԻ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԸ

Երբոր լրտեսները մեկնեցան, Հալէթ զրասեղանին գլուխը անցաւ և թուղթի կտորի մը վրայ մէկ քանի նօթ առաւ։

Գրելով հանդերձ, կը մենախօսէր բարձրաձայն.

— Հիմայ յայտնի եղաւ թէ ո՞վ էին Կոմսուհին առեւանդողները... Սերգիս պէյ մարդ ղրկեր Կոմսուհին փախցնել տուեր է... բայց ինչո՞ւ տունը կրակ ձգեր են... ասիկա մութ է տակաւին. ինչ որ է... մեր Եէնիչէրիները տեսեր են որ իրենցմէ առաջ կինը փախցնող կայ, ինկեր են անոնց ետեւէն, կ'երեւայ թէ զանոնք ծովը նետեր են, բայց Հասան իրենց նաւակին կառչեր է ազատելու յոյսով, և ստիպուեր են մատուքները կտրել որպէսզի նաւակը ձգէ... ահա ամբողջ եղածը... բայց Սերգիս պէյ ինչո՞ւ առեւանգել տուաւ Կոմսուհին որ իր բարեկամուհին էր...

— Իր սիրուհին, մռմտաց Ալի, ակռաները կճրտացնելով։

Հալէթ, ուշադրութիւն չընծայեց իրեն և շարունակեց իր մենախօսութիւնը.

— Արդեօք Սերգիս պէյ գիտէր որ մենք կոմսուհին պիտի առեւանդենք և մեզ կանխե՞լ ուզեց...

— Անկարելի է, հօրեղբայր, ընդմիջեց Ալի պէյ։

Պաշտօնատարը իրեն դարձաւ։

— Բայց ուրիշ ի՞նչ մեկնութիւն կարելի է տալ այս առեւանդութեան... ես կը կասկածիմ որ... բայց ուրկէ՞... չիտակը ես ալ չեմ գիտեր թէ որմէ՞ պէտք է կասկածիլ... չի՛ կրնար ըլլալ որ այդ անպիտանները զացած ըլլան...

— Բայց այն ատեն ինչո՞ւ Սերգիս պէյ ուղղակի անոնց ձեռքով կոմսուհին առեւանդել չտար... Մնաց որ Զաքքրը չատ պարկեշտ է իր յեղուզակութեանց մէջ, այս առաջինը չէ որ իրեն հետ գործ կ'ունենան։

— Եկո՛ւր ելիր այս անել ճամբէն... վերջապէս Սերգիս պէյ երբոր ուզեր, կրնար Կոմսուհին իր մօտ հրաւիրել, քանի որ առեւանդել տուաւ՝ ուրիշն բանէ մը կը վախնար...

Այդ միջոցին՝ սուր, երկարաձգուող ձայն մը բարձրացաւ փողոցի կողմէն։

— Ի՞նչ է աս, ըսաւ Հալէթ, և մէկ քանի քայլ յառաջացաւ դէպի պատուհանը։

Ալի պէյ իրեն հետեւեցաւ։

Ձայնը հեռուէն կուգար, թերեւս երկու փողոց անդիէն և կարելի չէր հասկնալ թէ ի՞նչ է։ Բայց կը կրկնուէր հինգ վայրկեանը անգամ մը, միեւնոյն կերկերուն չեչտով։

— Հասկնանք թէ ի՞նչ է, ըսաւ Հալէթ, և երեք անգամ ծափ զարկաւ։

Աղան ներս մտաւ խսկոյն։

— Ի՞նչ է այս ձայնը, հարցուց պաշտօնատարը, չո՛ւտ, գացէք հասկցէք ու լուր բերէք։

— Հարկ չկայ մարդ ղրկելու, եթէ հրաման ընէք՝ ըսեմ թէ ի՞նչ է։

— Խսկէ՛, և չո՛ւտ։

— Սերգիս պէյի գողէ արձակուած մունետիկ մըն է...

(Շարունակելի)

ԻՏԱԼԵԻԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ ՄԷՋ ՉՈՐՍ ԿՂԶԻՆԵՐ ԱԼ ԿԸ ԳՐԱՒՈՒԻՆ ՔԱՐԲԱԹՕ, ՔԱՍՈՍ, ԲԻՍՔՕԲԻ ԵՒ ՆԻՍԻՐՕՍ

ՕՍՄ. ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԵՐԻ ԲՌՆՈՒԱԾ

183 ԹՈՒՐՔ ԳԵՐԻՆԵՐ ԴԷՊ Ի ԻՏԱԼԻԱ

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼ ՍՈՒՊՂԻ ՊԷՏ ԵՒ ՄԻՍ ԳԵՐԻՆԵՐԸ ՔՈՋԷՐԹԱ ՀԱՍԱԾ

Երէկ ցորեկ, իտալական աղբիւրէ հասած լուրեր հաղորդեցին թէ Արշիպելագոսի մէջ մէկէ աւելի կղզիներ ալ գրաւած են Իտալացիները։

Այսպէս, Սթէֆանի կրտսերակէ թէ, կ'ըսէ Հռոմէն մայիս 13 թուակիր հասած հեռագիր մը, — ծովակալ Վիալէ կիրակի օր, կէս օրէն կէս ժամ առաջ զարնուած հեռագրով մը կը տեղեկացնէ որ Փօրսիի նաւաբաժնին նաւերը Իտալական ազգային դրօշը պարզած են Սքարբաթթօ (հաւանաբար Քասոս) կղզիներուն վրայ և գերի բռնած են տեղական իշխանութիւններ։ Միւնոյն նաւերը գերի բռնած են նաև Էբիսքօբի (Իլիուքի) և Նիսիրօս կղզիներու իշխանութիւնները։ Հեռագիրը կ'ըսէ նաև թէ գերիները Իտալիա պիտի տարուին։

Ուրիշ հեռագիր մըն ալ, դարձեալ Հռոմէն և Մայիս 12 թուակիր, կ'ըսէ.— Ծովակալ Վիալէէ հասած արեգակնային հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ գրաւուած են Քարբաթօս, Քասոս, Բիսքօբի և Նիսիրօս կղզիները։ Տեղական իշխանութիւնները գերի բռնուած են։ Ուրիշ կղզիներու գրաւումն ալ պատրաստուած է։

*** «Թան»ի մէջ կը կարդանք Նաւ. հետեւեալը.—

Հռոմ, մայիս 10 (իտալական աղբիւրէ)։ «Տուքա-Տէկլի-Ալբուցցի» գրասաւորը Հռոդոսէն մեկնեցաւ դէպի Սթամբուլիա և Թարէնթէ։ Հռոդոսի կուսակալը, իր երկու դրագիրներով, Սթամբուլիայի միւտիրը և երկու Թուրք պաշտօնեաներ «Ապրուցցի» զրահաւորին մէջն են, ունենալով նաեւ իրենց հետ հինգ սպայ, 107 կանոնաւոր Թուրք զինուոր և ինը ոստիկան-զինուոր, որոնք կը տարուին իբր պատերազմական գերի։ «Էվրոբա» և «Թօսքանա» յոգնեաւերը մեկնած են դէպի Նաբօլի։ «Թօսքանա»ի մէջ կան նաեւ 14 Թուրք ոստիկան-զինուորներ իբր պատերազմական գերի։ Մայիս 4էն ի վեր, Հռոդոսի պաշարումը հաստատուած է և այն օրը կուսակալին աղդարարուած է անձնատուր ըլլալ։ Դրաւումէն վերջ ծովակալ Վիալէի և Զօր. Ամէկլիօի հանձնախումբի հետեւանքով, որպէսզի չէզոքներու չահերը չվանգուին, ազատ անցք կը տրուի չզինաւորներուն՝ գրաւման հրամանատարին պատասխանատուութեան տակ։

*** Զանազան աղբիւրներէ հասած տեղեկութիւններէն կը հետեւի թէ, կ'ըսէ մայիս 12 թուակիր հասած հեռագիր մը, Իտալացիք գրաւելով Հռոդոսը չեն կրցած ձեռք անցընել Թուրք պահակազօրքը որ 3000 հոգի կը հաշուուի և որ կղզիին ներսը ապաստանած է, ինչ որ պիտի պարտադրէ Իտալացիներուն կղզիին մէջ բաւական կարեւոր ուժեր պահել։

*** Հռոմէն Մայիս 13 թուով հետեւեալը կը հեռագրուի — Սթէֆանի գործակալութիւնը կը տեղեկանայ Հռոդոսէն.— «Մեր գործողութեանց խարիսխը զօրացընելու համար ամրութեանց աշխատութիւնները կը շարունակուին կը շարունակուին նաև պատերազմական կազմածները ցամաք հանելու գործողութիւնները։ Այս առտու Իտալիա մեկնեցաւ «Վէլրոնա» յոգնեաւը 43 գերիներով։ Ոստիկանական պաշտօնատունը, նաւահանգիստի տեսչութիւնը, մաքսը և ծովային առողջապահական վարչութիւնը կը գործեն կանոնաւորապէս։

*** Բաղէրթայէն հեռագիր մը Մայիս 13 թուով կ'ըսէ թէ կուսակալն ու Հռոդոսի միւս գերիները նոյն առաւոտն հոն հասած են։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԱՐՇԻԴՈՒԿՔԸ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Միւնիխէն հետեւեալը կը հեռագրուի Մայիս 12 թուով.— Հռոմի և Միլանի կարգ մը թերթերը կը պարսաւեն Աւստրիոյ գահաժառանգ Արշիդուքսին թշնամական ընթացքը Իտալիոյ հանդէպ, Իտալեթուրք պատերազմին առթիւ և կը պահանջեն նոյն իսկ որ Արշիդուքսը մերժէ կամ հերքէ իրեն վերագրուած խօսքերը։ Գահաժառանգ Արշիդուքսը չէ պատասխանած այս պարսաւներուն։ Վիէննայի և Միւնիխի իշխանական շրջանակներուն մէջ կը գնահատեն ապագայ վեհապետին ընթացքը և բնական կը գտնեն որ Արշիդուքսը չմամակրի Իտալիոյ։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ ՈՒ ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ

«Սապահ» իր երէկի թուոյն մէջ խօսելով Պոլսոյ գերման դեսպանատան դիմումին վրայ, որով բողոք բարձուած էր թէ Իզմիրի մէջ ձկնորսի ու նաւավարի նման մարդիկ, իբր պատերազմական գերի կը նկատուին և անոնց մասին ըստ այնմ գործողութիւններ տեղի կ'ունենան, կ'ըսէ.— Անկեղծօրէն, գերման դեսպանատան այս խնդրոյն մէջ բռնած ընթացքը մեզի տարօրինակ և անբացատրելի կը թուի։ Պատերազմին հաչակումէն վերջ կրնայինք անմիջապէս վտարել երկրէն բոլոր Իտալացիները, ձկնորս, նաւաղ, սեղանաւոր, ուր տեղ որ գտնուած ըլլային։ Բայց օսմանցիները երբեք չուզեցին մարդասիրական զգացումներէ հեռանալ, նոյնիսկ հանդէպ իրենց թշնամիներուն։ Սակայն մարդասիրութիւնն ալ չափ մը ունի և մենք իրաւունք ունինք վարելու Իտալացիները հետզհետէ իրենց աւագագային յարձակումներուն և վատութեան չափով։ Մենք այսօր Իզմիրէն կը վտարենք, բայց գուցէ վաղն ալ վտարենք երկրին բոլոր կողմերէն առանց անոնցմէ հատ մը թողու, և առանց որ գերման դեսպանատունը իրաւունք ունենայ մեզի բան մը ըսելու։ Մենք հոս չենք ուզեր վերլուծել իտալեթուրք պատերազմին մէջ գերման կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած ընթացքին խորհրդաւորութիւնը, ոչ ալ այն դերը զոր կը խաղայ Պոլսոյ գերման դեսպանատունը, ինչպէս նաեւ Իտալիոյ չահերը պաշտպանած ըլլալով, այդ պարտականութեան կատարման եղանակը։ Մենք միայն գերման դեսպանատան ընթացքը պարզելու համար սա դէպքը պիտի պատմենք.— «Գայսերի» յոգնեաւը, կարմիր Մահիկի կազմածներով Պոլսէն ճամբայ ելաւ դէպի Կարմիր ծով։ Իր մեկնումէն առաջ, գերման դեսպանատունը երաշխաւորած էր թէ յոգնեաւը, իբր հիւանդանոց—նաւ առանց ո և է արդելքի պիտի ճամբորդէ։ Բայց, Իտալացիները, ամէն իրաւունց հակառակ, «Գայսերի» յոգնեաւը գրաւեցին Կարմիր ծովու մէջ պատերազմական գերի բռնելով նաւապետն ու նաւաղները։ Ո՞ր օրէնքը, ո՞ր տրամաբանութիւնը կ'ընդունի թէ հիւանդանոց նաւ մը որուն ապահովութիւնը երաշխաւորուած էր գերման դեսպանատունէն, այսպէս գրաւուէր և իր նաւապետն ու նաւաղները գերի բռնուէին և յոյս ամիս ալ բանտարկուած մնային կարմիր ծովու մէջ և յետոյ փոխադրուէին Իտալիա։ Եւ ինչպէս կ'ըլլայ որ գերման դեսպանատունը իր զարդ հանդիսատես, ո և է ձեռնարկ չընէր այս ապթիւ Տարօրինակ բան։

«Սթամպուլ» ալ հետեւեալ յատկանշական տողերը կը գրէ այս առթիւ.—

Մ. Մարշալի մեկնումէն ի վեր Գերմանիա տրամագիր կը թուի տալի լրջորէն խաղալու իր հաւասարիմ զինակցի դերը։

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԵՂԲԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

«Էլ-Ալէմ» լրագիրը յօդուած մը հրատարակած է «Խալիֆայութեան շուրջ խլամներու միութիւնը» խորագրով։ Այս յօդուածին վերեւ կը տեսնուին երկու նամակներ ուղղուած Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Օսմ. զինուորներուն ի Նպաստ հանգանակութիւն մը կատարելու համար Գահիրէի մէջ կազմուած յանձնաժողովոյ նախագահ Էմիր Թասուն փաշայի։ Այս նամակներէն առաջինն տէրը Էլ-Շէյխ Քասիմ Պին Մէհմէտ, Պօմպայէն, կ'արտայայտէ այն գոհունակութիւնը որով Պոմպէյի իսլամ վաճառականները կը հաստատեն Տրիպոլսոյ զինուորներուն օգնութեան հասնելու համար իսլամական աշխարհին փութկոտութիւնը և կ'աւելցնէ թէ, կրօնական զգացումէ մը մղուած, իր կարգին կազմած է Պոմպէյի մէջ, իր նախագահութեան տակ յանձնաժողով մը և թէ բացուած առաջին հանգանակութիւնը հասցէ թողած է 47,676,50 ռուբլի որուն հինգ հազարը ասկէ առաջ ղրկուած է Պոլիս, Մուպարէք էլ Սապահ փաշայի միջոցաւ և Մնացեալը 2844 անգլ. ոսկի չէզով մը Նոր կը ղրկուի։

Երկրորդ նամակին մէջ, որ առորագրուած է Վինթիկէն, էլ-Սէյտ Մահդարի կողմէ, այդ քաղաքին խլամները ցաւ կը յայտնեն որ չեն կրնար մասնակցիլ Տրիպոլսոյ պաշտպանութեան գործին, բայց առ այժմ կը ղրկեն 49,870 ֆրանք, աղօթելով միւս մզկիթներուն մէջ, խլամութեան յաղթանակին համար։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ ՄԷՋ ՇՈՒՆԱՒԻՒՐՈՒ ՈԳԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Սթամպուլ»ի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ Մայիս 9 (Ն. Տ.) թուով.—

Ֆարանէլի զոցուելէն ի վեր, մեր նաւահանգիստը մեծ քաղաքի մը տեսարանը առաւ ինչպէս Սելանիկ կամ Իզմիր։ Նաւահանգիստին մէջ կանոնաւորաբար տասնեակ մը յոգեղնաւեր ունինք. մեծ մասը կ'սպասէ նեղուցներու բացման՝ չարունակելու համար ճամբորդութիւնը։ Ի մէջ այլոց հոս են Մէսաժբրիի «Պօսֆորը», Բաքէի «Տիրժի»ն, «Եսնի»ն և Ցաէսիկի «Սիւզէթ»ը։ Ընդ ամէնը հինգ ֆրանսական նաւ, Լոյտի «Նէտերպէն», Ռումանական «Թոնսթանցա»ն և «Տաչիա»ն որ այսօր հասաւ բազմաթիւ ուղեւորներով, աւստրիական «Վէսթա»ն որ Քէօսթէնճէ պիտի մեկնի քարիւղ առնելու, արաբական մը, ինչպէս նաև գերմանական յոգեղնաւ մը որ 6000 թօնս տարողութիւն ունի և Ազովի ծովը կը մեկնի արմտիք առնելու։

Ինչպէս յայտնի է, Մէսաժբրի և արաբական ընկերութիւնները կանոնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած են, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով, մինչեւ որ նեղուցը բացուի։ Ճամբորդները բնաւ նեղութիւն չեն կրեր։ Պոլսէն մասնաւոր յոգեկառքերով հոս հասածներուն պէս, կը նստին այս ընկերութեանց յոգեղնաւերը և անմիջապէս կը մեկնին։ Բաց աստի, երկաթուղիի ընկերութիւնն ալ, դիւրացնելու համար ճամբորդներու անմիջական նաւամուտքը, յոգեկառքերը կեցնել կուտայ քարափին վրայ։ Անատոլուէն հասած 10000 ո խար ցամաք հանուեցաւ ցորդ հոս, Պոլիս ղրկուելու համար, Ադեքսանդրիայէն, Պէրութէն ալ ամէն տեսակ բանջարեղէններ 100 110 վագոն, և դեռ զանազան ապրանքներ Մարսիլիայէն, Ադեքսանդրիայէն։ Այս ապրանքները մաքսային հսկողութեան տակ աքթարմա կ'ըլլան դէպի Պոլիս։

Վերջացնելու համար ըսենք թէ հոս ամէն ինչ խաղաղ է։ Անհամբերութեամբ կ'սպասուի այժմու դէպքերուն ելքին։ Անցեալ կիրակի օր հեռաւոր թնդանօթաձգութեան ձայներ լսեցինք և կարծեցինք թէ Տարտանէլի կամ Թէնէտոսի դէմ նորէն յարձակում կը գործեն Իտալացիները։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մ. ՄԱՐՇԱԼ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

«ԱՆԴԼԻԱ ԹՈՒՐԲԻԱ ՉԷ»

(ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ԹԱՆ»Ի

Մ. Մարշալի անուանումը իբր Լոնտոնի գերման դեսպան այլ եւս կասկած չէրցներ։ Եւ բնական է առ այս ընծայուած կարեւորութիւնը։

Մ. Մարշալ արդարեւ այնպիսի դիւանագէտ մըն է որ, ի բաց առեալ մէկ քանի ճաքոցի դեսպաններ, Եւրոպայի մէջ նմանը չունի։ Իր վեհապետին ու իր երկրին ներկայացուցիչը, անիկա ամբողջապէս կը ներկայացնէ զանոնք այն բոլոր միջոցներով զորս արդի կեանքին պայմանները կը դնեն իր տրամադրութեան տակ։ Անիկա չգոհանար կառավարութեանց հետ պաշտօնական խօսակցութիւններով։ Անիկա կ'ազդէ քաղաքական կուսակցութիւններուն, ելմտական խմբակցութիւններուն և թերթերուն վրայ։ Այսպէսով էր որ Պոլսոյ մէջ, Նոր բէյիմին ինչպէս նաև հին բէյիմին, գերման դեսպանատունը յաջողեցաւ մտերմական և յարատեւ եղանակով մը խառնուիլ Թուրքիոյ ներքին կեանքին, ունենալ ամէն չրջանակներու մէջ յայտնի և անյայտ գործակալներ։ Մ. Մարշալ Լոնտոն պիտի հասնի այս մեթոտով և անշուշտ 70 տարեկան մարդ մը չի կրնար իր նկարագիրը փոխել։ Եւ հետեւաբար Լոնտոնի մէջ պիտի պասակի այնպիսի գժուարութիւններու օրոնք գոյութիւն չունէին Պոլսոյ մէջ։ Որովհետեւ Անգլիա Թուրքիա չէ։ Կոմս Վոլֆ Մէթէրնիխի ատենէն, Անգլիա կը բանակցէր Գերմանիոյ հետ դուրսէն։ Ասկէ վերջ Գերմանիա ինքն իր մէջ, իրեն յատուկ մասերուն մէջ է որ պիտի տեսնայ Մ. Մարշալի ազդեցութիւնը։

Ահա այս տեսակէտէն է որ պիտի ծագի հետաքրքրութիւնը, նոյն իսկ այն յուզումը զոր յառաջ կը բերէ այս նշանաւոր մարդուն անուանումը։ Եւ այս տեսակէտէն է որ այսօրուընէ իսկ անգլիական մամուլը ի վեր կը հանէ մասնաւորաբար այս անուանման կարեւորութիւնը։ Այն մէկ քանի անգլիացիներուն դէմ որոնք տասը տարիէ ի վեր պայքար կը մղեն ընդդէմ Ֆրանսայի և ի Նպաստ Գերմանիոյ, «Թայմզ» անգլիական կառավարութեան և անգլիական կարծիքին մեծամասնութեան սկզբունքները կը քարոզէ։ «Թայմզ» կ'ըսէ թէ խորհրդատու նպատակներ կը վերագրուին Մ. Մարշալի պաշտօնին։ Սխալ է թէ, կ'ըսէ Անգլիա երբանիկ է ամենաբարձր արժանիքով դեսպան մը ընդունելուն համար։ «Բայց կ'ըսէ, ոչ մէկ պետական մարդ, ո՛րքան ալ նշանաւոր եղած ըլլայ, կրնայ ըսել թէ ի վեճակի է բարեփոխել եւրոպական կացութեան հիմնական խարիսխները։ Մենք կրնանք ընծայել նոր դեսպանին ամենամտերիմ ընդունելութիւն մը առանց անոր անունը իառնելու այնպիսի գործերու ուրոնք ոչ մէկ դեսպանի պաշտօնին մաս կը կազմեն։» Տարբեր կերպով խօսելով Անգլիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը չփոխեր։ Անիկա ապատամբ կը մնայ ամէն դիւանագիտական գործողութեան որ ընդդէմ ունի բարեփոխելու եւրոպական կացութեան հիմնական խարիսխները։ Ասիկա բացորոշ է։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱԿԱԿՈՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

«Թան»ի Բեթերսպուրգի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ.—

Թէհրանէն հեռագիր մը կը հաստատէ թէ իշխան Ֆիրմանֆիրմա որ կառավարական զօրախումբերուն կը հրամայէր թեթեւօրէն վիրաւորուած է վերջին ընդհարման մէջ։ Կառավարական ուժերը նահանջած են Համատան ուր օգնական զօրք ղրկուած է իրենց։ Թէհրանէն կը ծանուցուի թէ Նասէր-էլ-Միւլք յետաձգած է իր Եւրոպա մեկնումը։ Թէ կ'սպասուի որ Մայիս 9 (Ն. Տ.)ին 800 3000 ապստամբներ յարձակին Քէրմանի վրայ։ Անգլիական գաղթականութիւնը կը պատրաստուի անգլ. հիւպատոսարանը ապաստանիլ։ Պարսիկ կառավարութիւնը խիստ ծանր չնկատեր կացութիւնը։

ՕՍՄ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ Բ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ

(Բ. ՆԻՍ, 1912 ԱՊՐԻԼ 30|13)

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ԻԹԻԼԱՖԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ

ՎԱՐԴԳԷՍ ԵՒ ՓԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ԳՐԵԼ ԿԱՐԴԱԼ ՉԵՆ ԳԻՏԵՐ

ԷՆՎԷՐ ՊԷՅԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ՝ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՆՈՒՆՈՎ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ դուժարեց կէսօրէ վերջ ժամը 1ուկէսին, նախագահութեամբ Ահմէտ Մահիր էֆ.ի։ Նախորդ նիստին ատենագրութիւնը կարդացուելէ և նոյնութեամբ վաւերացուելէ յետոյ, իրենց օրինական երդումը կատարեցին հետեւեալ 17 երեսփոխանները։ Եուսուֆ (Սկիւպ), Բիզա (Շքօտրա), Եուսուֆ Զիա (Պոլու), Մուսալլան (Պէյրութ), Շահին (Զամլըք), Ալի Ճէնանի (Հալէպ), Սատրդ (Հալէպ), Էսատ փաշա (Տրաբ), Արիսթիտի (Սագզզ), Տօքթ. Փաչեան (Սըվազ), Ճամի (Տիզան), Իլմի (Գօզան), Մէհմէտ Էմին (Գոնիա), Զէյնէլաբէտին (Գոնիա), Ապտիւլ Լաթիֆ (Գոնիա), Սաբրի փաչա (Մէրսին) և Շաքիր (Եօզկատ) էֆէնտիներ։

Երդման այս արարողութենէն յետոյ նախագահը յայտարարեց թէ՝ անցեալ նիստին մէջ Երեսփ. Ժողովը գոհունակութիւն յայտնած էր Տրիպոլսոյ մէջ քաջաբար կռուող օսմանցի զինուորներուն համար և այդ գոհունակութիւնը ըստ որոշման հեռագրաւ հաղորդուած էր իրենց։ Այժմ, աւելցուց Ահմէտ Մահիր էֆ.ինվէր պէյ Տրիպոլսէն պատասխան-հեռագիր մը ուղղած է Երեսփ. Ժողովոյ նախագահութեան։

Ատենագրիրը կարդաց այդ հեռագիրը որուն մէջ Ինվէր պէյ կ'ըսէր.— «Մենք միայն մեր պարտականութիւնն է որ կը կատարենք. չափազանց երախտապարտ ենք որ մեր այդ պարտականութեան հանդէպ դուք ձեր գոհունակութիւնը կը յայտնէք. Ազգը կրնայ վստահ ըլլալ որ կամ ամէնքս մէկ պիտի մեռնինք և կամ վերջնականապէս պարտութեան պիտի ժամանենք թշնամին, (Որոտընդոստ և երկարատեւ ծափահարութիւն)։

Նախագահը յետոյ յայտարարեց թէ մասնաճիւղերէն մէկ քանի ընտրական տեղեկագիրներ եկած են և անոնք ալ ըստ սովորութեան կարդացուելով ժողովին վաւերացման պիտի ենթարկուին։

Եւ յայտարարար վաւերացուեցան՝ Ալի Բէյմալի (Գոնիա), Շապան (Էրզրում), Էօմէր (Գոնիա), Իլմի (Գոզան), Զիհնի (Շապին Գարահիսար), Ալի Ճէնանի (Հալէպ), Թէվֆիզ (Բրիզրէնտ), Բիզա (Շքօտրա), Մուրթեզա (Շքօտրա), Բեադիմ (Աչտրն), Մէհմէտ Էմին (Գոնիա), Ապտիւլ Ազիզ (Բրիզրէնտ), Էսատ Բեամիլ (Պէյրութ), Հապիպ (Պոլու), Սբիրաքի (Սկիւպ) Մուսալլան (Պէյրութ), Հաճիտ (Հալէպ), Հաճի Ահմէտ (Ճանիկ), Զոհրապ (Պոլիս), Եուսուֆ Զիա (Սկիւպ), Ալի Շէֆիզ (Սկիւպ), Գ. Փաստրմաճեան (Կարին), Մուսթաֆա Զէքի (Պոլու), Բիհաթ Բեամիլ (Թօքատ), Պէտրի (Թէքիրտաղ), Վարդգէս (Կարին), Ե. Պոյաճեան (Թէքիրտաղ), Ապտիւլ Վահիպ (Լազզբյէ), Թաւազ (Ճանիկ), Իսմ. Հաղզը (Սէվէրէկ), Նէշմի (Ճանիկ), Հայտար (Նապլուս) և Աթրֆի (Պիզա) էֆէնտիներու ընթերցման միջոցին միակ նշանակելի կէտը որ կար այն ալ աս էր որ Կարինէն Ամերիկեան անուն անձ մը, որ վերջին երեսփ. ընտրութեանց պահուն ինքզինքը թեկնածու ներկայացուցած էր, Երեսփ. Ժողովի նախագահութեան ուղղած հեռագրով մը կը բողոքէր Գ. Փաստրմաճեանի և Վարդգէսի ընտրութեանց դէմ և կ'ըսէր՝ պէտք չէ այդ երկուքին ընտրութիւնը վաւերացնել, քանի որ անոնք Սահմանադրութեան բացորոշ տրամադրութիւններուն հակաձայն տեղեակ չեն պետական լեզուին։ Սակայն քննիչ մասնաճիւղը վերոյիշեալներուն տեղեկագրին մէջ կըսէր թէ՝ այդ բողոքը ոչ է հիմ չունի և երբե՛ք նկատի չառնուիր, քանի որ թէ՛ Փաստրմաճեան և թէ՛ Վարդգէս պետական լեզուին տեղեակ են և հետեւաբար Ժողովը վաւերացուց երկուքին ալ երեսփոխանութիւնը։

Ժողովը յետոյ անցաւ օրակարգին։

Կարդացուեցաւ Կեսարիոյ երեսփոխան Ռիֆաթ էֆ.ի ընտրական տեղեկագիրը, որով ինչպէս յայտնի է, կը բողոքէին այդ անձին ընտրութեան դէմ, յայտարարելով որ անիկա յոռի անցեալ մը ունի։

Այս միջոցին խօսք առին Արթաս և Ռիֆաթ էֆ.ի ընկերը՝ Կեսարիոյ միւս երեսփոխանը Ալի Կալիպ պէյ (Իթիլաֆականներէն)։

Ֆայիզ պէյ (Էտիրնէ).— Ես իբրև մէկ մարդ իշխանութիւնը վերջապէս յաջողեցաւ ձերբակալել Զէնկէլբէյոյի ահռելի ոճրին հեղինակներէն՝ Գաստրգիլցիի անուշավաճառ՝ Բայիքը, որ Էրզնգիւղ պարապ տուն մը ապաստանած էր։ Առանց դիմադրութեան յանձնուեր է ոճրագործը։

ՏԷՐՎԻՇ ՀԻՄԱ ՊԷՅ ԶԷ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ.— Ալպանացի յայտնի ազատական Տէրվիշ Հիմա պէյի հաւար յունական թերթ մը գրած էր թէ սպանուած է Ալպանիոյ եւս. հետեւաբար չորեքշաբթի օր (վաղը) կէսօրէ վերջ ժամը 1ին (Ր. Ե.) նիստ կը գումարենք և կ'ընտրենք նախագահը ու կը սկսինք կարգ մը կարեւոր օրէնքներու քննութեան։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 4.15ին։

*** Ինչպէս յայտնի է, Երեսփ. Ժողովի ժամանակամիջոցը ըստ օրինի կը լրանար առջի իրիկուն և հետեւաբար անհրաժեշտ էր որ կայս. իրատէով՝ ժողովը իր նստաշրջանը երկարաձգէր և այդ հրամանագիրը երէկ կարդացուեր։ Մինչեւ իրիկուն ոչ է լուր չկար. թէեւ Իթթիհատի բառիւռ այդ մասին իր նիստին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարեր է։ Ցուսալի է որ վաղը այս խնդիրը լուծուի ոչ է ձեւով։

*** Կ'ըսուի թէ՝ Խալիլ պէյ (Իթթիհատի բառիւռ Լիտերը) նախագահ պիտի ընտրուի Երեսփ. Ժողովին։ իսկ իրեն տեղ Իթթիհատի լիտերը պիտի անուանուի, նախորդ լիտերը՝ Սեյիտ պէյ։

*** Գոնիայէն դարձեալ երեսփոխան ընտրուեր է Զէյնելապէտին էֆ. (Իթիլաֆական) որ երէկ առաջին անգամ ըլլալով ժողովին եկաւ ու օրինական երդումը կատարեց, թէև տեղեկագիրը դեռ կարդացուած ու վաւերացուած չէ։ Զէյնէլ Ապէտին էֆ. դա՛րձեալ իր սովորական տեղը նստած էր, թէեւ այս անգամ իր չորս կողմը ունէր՝ Իթթիհատականներ։ Նախորդ նստաշրջանի իր ընկերներէն ոչ մէկը կը տեսնէր իր չուրջը և չափազանց նկուն էր. որովհետեւ նոյն իսկ վստահաբար չը գիտեր թէ՝ իր տեղեկագիրը պիտի վաւերացուի՞ թէ ոչ։

*** Էտիրնէի երեսփոխան Ֆայիզ պէյ և ուրիշ մէկ քանի երեսփոխաններ՝ երէկ նախագահութեան ներկայացուցին հետեւեալ թաղրիրը. — «Արդէն բացայայտ ճշմարտութիւն մըն է թէ՝ օսմ. ազգը իր իրաւունքներուն պաշտպանութեանը համար թէ՝ նիթապէս և թէ՝ մարմնապէս միշտ ցոյց տուած է հարկ եղած անձնուիրութիւնը։ Ներկայ դարուս գիտական պահանջումներուն համաձայն, բացառիկ կարեւորութիւն մը ունին օգնականները և ամէն պաշտօնատուններուն պաշտօնեաներ՝ իրենց պաշտօնատուններուն անունով օգնականներ կը գտնեն ու կը նուիրին բանակին։ Հետեւաբար կ'առաջարկենք որ մենք ալ՝ ազգին փոխանորդներս, օգնական մը գտնենք սա մեր անունով նուիրենք բանակին»։ Այս թաղրիրը պիտի կարդացուի վաղուան նիստին մէջ և յուսալի է որ բաւական կարեւոր գումար մը գոյանայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԽՌՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Թան»ի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—

Այսօրուան հեռագիրները, երէկուանները պէս, կը հաստատեն Սելանիկի մեր թղթակիցին գուշակութիւնները։ Տիրաբովայի Ալպանացիները, իրենց առանձնաշնորհումի մերժման հետեւանքով պաշարեցին քաղաքը և խզեցին Բրիզրէնտի հաղորդակցութիւնները։ Թուրք զօրախումբերը ապաստաններուն դէմ յարձակում մը գործեցին։ Արդիւնքը դեռ յայտնի չէ։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ Ալպանացիք ապրստամբած են Իբէլքի մէջ։ Շարժումը կը տարածուի միւս մասերուն մէջ։ Իսլամ և քրիստոնեայ զինուորներուն միջեւ բաժանում մը կը տեսնուի Սելանիկի, Մանաստիրի և Սկիւպի մէջ բազմաթիւ բաժանումներ կան, ամէնքն ալ յեղափոխական գործակալներու գրգռումներուն ազդեցութեան տակ։ Միայն Սկիւպի զօրաբաժնէն 400 հոգի մեկնած են իրենց հետ տանելով իրենց զէնքերն ու ռազմամթերքը և ապաստանած լեռներուն մէջ, ապստամբական հրոսախումբեր կազմելու համար։ Մաթօֆ, յայտնի պուլկար յեղափոխականը, փորձած է Մակեդոնիա մտնել Սերպիոյ ճամբով, ծպտեալ վիճակի մէջ։ Անիկա ձերբակալուած է Զիպլիֆչէի մէջ։ Սկիւպէն Վէրիսովիչ ղրկուած են գումարտակ մը հետեւակազօրք և լեռնային մարտկոց մը։ Կը յայտարարեն թէ զօրախումբերը պիտի գործեն նաեւ Իպէքի և Չրչականներուն մէջ, ուր մեծ յուզում կը տիրէ։ Պատերազմական Խորհուրդ մը կազմուած է Իպէքի մէջ։ Պոլսոյ մէջ, նախարարները խորհրդակցած են շարժումին առաջքը առնելու միջոցներուն վրայ։ Կը հաստատուի թէ անոնք որոշած են Պոլսէն երեք գումարտակ զօրք ղրկել անմիջապէս, ինչ որ արդէն ընդունուած է երէկի նախարարաց Խորհրդոյ մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱԻԱՔԱԿԱՆ ԴԻՄՈՒՄԸ

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԽՌՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Վիեննայէն կը հաղորդուի յունական թերթերուն թէ Մակեդոնիոյ մէջ տեղի ունեցած խռովութեանց նշանները սկսած են մասնաղութեան մատնել տէրութիւնները, որոնք մտադիր են այս չարքուան ընթացքին հաւաքական դիմում մը կատարել Պելկրատ, Սոֆիա և Աթէնք պալքանեան խաղաղութեան ի Նպաստ յանձնարարութիւններ ընելու համար։

ԶԷՆԿԷԼԲԷՅԻ ՈՃԻՐԸ. — Առջի գիշեր ոստիկանութիւնը վերջապէս յաջողեցաւ ձերբակալել Զէնկէլբէյոյի ահռելի ոճրին հեղինակներէն՝ Գաստրգիլցիի անուշավաճառ՝ Բայիքը, որ Էրզնգիւղ պարապ տուն մը ապաստանած էր։ Առանց դիմադրութեան յանձնուեր է ոճրագործը։

ՏԷՐՎԻՇ ՀԻՄԱ ՊԷՅ ԶԷ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ.— Ալպանացի յայտնի ազատական Տէրվիշ Հիմա պէյի հաւար յունական թերթ մը գրած էր թէ սպանուած է Ալպանիոյ

մէջ։ Երէկ, ներքին գործոց փոխ նախարար Թալէաղ պէյ խմբագիրներու հարցման պատասխանելով յայտարարեց թէ այս լուրը անհիմն է, ինչ որ կը հաստատէ նաև «Թէրճիման»։

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԿԱՐԱՁԳՈՒՄԸ.— Երեսփ. Ժողովի նիստերը երկու ամիս պիտի երկարաձգուին և յետոյ մինչև Սեպտեմբեր փակուելով դարձեալ պիտի վերաբացուի և չորս ամիս ալ նիստ պիտի դուսարէ, կ'ըսէ «Թէրճիման»։

ԶԷՔԻ ՊԷՅԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Երէկ տեղի ունեցաւ Զէքի պէյի դատավարութիւնը։ Նէճաթի պէյ, հանգուցեալ Զէքի պէյի այրին փաստաբանը պահանջեց որ իր ցոյց տուած չորս վկաները կանչուին դատարան։ Եւ սակայն թէ՛ ամբաստանեալներուն փաստաբանը, թէ՛ ընդհ. դատախազի օգնականը և թէ դատական կազմը մերժեցին այդ պահանջումը։ Այդ վկաներէն մէկը՝ Մուրատ պէյ միաձայնութեամբ մերժուած է. իսկ միւս երեքը մեծամասնութեամբ։ Դատավարութիւնը յետաձգուեցաւ Մայիս 3ին։

ՍՈՒԹԱՆԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ. — Երէկ կէս օրին կայսրը իր զաւակներուն, Ա. քարտուղարին և Ա. Սենեկապետին հետ, Բ. Դրան ճամբով գնաց Թօփպաբուի պալատը և այցելեց Մարգարէի նուիրական վերարկուին։ Կայսեր կ'ընկերանային նաև Ներքին և Իվգաֆի նախարարները։ Կայսրը իրիկուան կողմ միւնոյն ճամբով վերադարձաւ կայսերական պալատ։

ՈՒՆ-ԳԱԲԱՆԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ. — Գարաքէօյի հին կամուրջը Ուն-Գաբան պիտի դրուի, իսկ այս վերջին տեղի կամուրջն ալ պիտի զետեղուի Պալաթի և Խասգիւղի միջև կամ Էյուպի և Սիւրիճէի միջև։

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ Թղթակից Մ. Քրիսթօվասիլի ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուէ վերջ ազատ արձակուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ ՆՈՐ ԿԵՂՐ. ԲԱՆՆԵՐ.— Ներքին գործոց նախարարութեան առաջարկով Նախարարաց Խորհուրդը 400,000 ոսկի տրամադրած է նոր կեղր. բանտեր կառուցանելու համար, վեցը Պոլսոյ և միայն երեքը գաւառներու մէջ։ Պոլսոյ նոր բանտին յատկագիծը արդէն պատրաստուած է։

ՆԱԻԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԵՔԵՆԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԴՊՐՈՑ.— Հանր. շինութեանց նախարարութիւնը Պոլսոյ մէջ պիտի հիմնէ դպրոց մը նաւապետներ և մեքենագէտներ հայցնող։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը 280000 ոսկիի վարկ մը ուզած էր բարձրագոյն ուսուցման համար։ Եւրոպական նախարարութիւնը մերժեց։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԸՆԹԱՑՔԸ. — «Սապահ», կ'ըսէ թէ քաղաքական շրջանակներու մէջ կը հաւատուի որ Ռուս կառավարութեան ընթացքը Կովկասի սահմանագլուխին վրայ զօրք հաւաքելէն ի վեր չատ փոխուած է և թէ մանաւանդ կարեւորութիւն մը կ'ընծայուի այս փոփոխութեան։

ՆԱՀԱՆԳԱՑԻՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ.— Նահանգային նոր օրէնքը եւրոպական տեսակէտով դժուարութիւններ կը յարուցանէ։ «Սթամպուլ» կը տեղեկանայ թէ եւրոպական նախասրբը թէղգրէք մը ղրկելով Վարչապետին, առաջարկած է յետաձգել մինչեւ եւրոպական նոր տարին, անոր գործադրութիւնը, նոր օրէնքին եւրոպական տեսակէտով։ Նախարարութիւնը կ'առաջարկէ նաև ժամանակ յանձնաժողով մը կազմել եւ որոշելու համար հարկ եղածը որպէս զի այս յետաձգման հետեւանքով նահանգային օրէնքին գործադրութիւնը չը խանգարի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

«ՊԷՆԻՔ-ԲԷԹՄԷ» ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Սեբաստիոյ Պինեանը Համիտի քաղաքին մէջ միթէկալիպէ Ահմէտ փաշա, Շեյխ—իւլ—Իսլամութեան դիմելով, ուզած էր իսլամացնել Վեհանոյշ անուն անչափահաս աղջիկը, այն առարկութեամբ թէ խոստում առած է անոր ծնողքէն, երբ տակաւին անիկա օրորոցին մէջն էր, թէ պիտի ամուսնանայ իր զաւկին հետ։ Պատրիարքարանի այս մասին ըրած աղաչանքներուն վրայ, Շեյխ—իւլ—Իսլամութիւնը զրած էր նոյն տեղի նայիպին, որպէս զի դադրեցնէ հետապնդումները։ Նայիպը մտիկ չէ ըրած այս հրահանգին և պահանջած է որ անպայման իսլամացուի Վեհանոյշը։

Այս առթիւ հաւած բողոքներուն վրայ Պատրիարքարանը նոր դիմում մը ըրած է Վարչապետ Սայիտ փաշային մօտ, պահանջելով որ Շեյխ իւլ Իսլամութեան հրահանգին դէմ անսաստողները խստիւ պատժուին և Վեհանոյշի մասին ալ այլևս հետապնդութիւն տեղի չունենայ։ Կը լսենք թէ Սայիտ փաշա իրաւացի գտնելով Պատրիարքարանի պահանջը հրահանգ տուած է տեղական իշխանութեան որպէս զի հետապնդումները դադրեցուցուին։ Վարչապետական այս հրահանգի մասին տեղեկութիւն տրուած է Պատրիարքարանի։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բաղէշի առաջնորդ Տ. Սուրէն վրդ. Գալէմեան հետեւեալ հեռագիրը զրկած է Պատրիարքարան։ — Կրթական նախարարութեան կողմէ չճանչցուած դպրոցներու ուսուցիչներուն վկայականները չեն վաւերացուիր, մեր դիմումները ապարդիւն մնացին։ Հիմակ ալ մեր առաջնակարգ ուսուցիչներէն Աւետիս Գալուստեանը զինուոր տարին։ Կրթական յառաջդիմութեան անունով կը խնդրենք որ անմիջական դիմումներով մեր չաները պաշտպանէք։

ԶՄՇԿԱՄԱԳԻ ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Զմշկածագի մէջ գաւառական ժողովի ընտրութիւնը կատարուեր է։ Ընտրական տեղեկագիրը արդէն իսկ ղրկուած է Պատրիարքարան։ Ժողովը իր դիւանին ընտրութեան ձեռնարկելով ընտրուեր են Տեար Սահակ Նալպանտեան (ատենապետ), Սարգիս Սարազատեան (ատենագրիր)։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ

Միհրան էֆ. Մուրատեան հրաժարած է Երուսաղէմի Եվտից Հոգաբարձութենէն։

ԵԷՆԻ ԳԱԲՈՒԻ ԹԱՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Քաղաք. Ժողովը իր վերջընթեր նիստերէն մէկուն մէջ որոշած էր նոր ընտրութեան հրահանգ տալ այն թաղերուն, որոնց Թաղ. Խորհուրդները հրաժարական մատուցած էին։ Սակայն Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդներէն շատեր առանց օրինական հաշուետուութեան՝ քաշուած են, այս պարագան պաշտօնագրով մը վարչութեան նկատմամբ յանձնած էր, պահանջելով որ նոր ընտրութեան հրահանգ միայն այն ատեն տրուի, երբ անոնք իրենց հաշիւը Պատրիարքարան կը ներկայացնեն։ Քաղաք. Ժողովը, Տնտես. Խորհրդոյ այս տեղեկագիրը նկատի առնելով և ընդունելով անոր օրինականութիւնը, ըստ այնմ իր վերջին նիստին մէջ, հրաժարեց բոլոր հաշուեհոյս Թաղ. Խորհուրդներուն, որ նախ հաշիւնին ներկայացնեն և անկէ վերջ միայն նոր ընտրութեան ձեռնարկեն։ Այս շարքին մէջ էր նաև Եէնի Գաբուի Թաղ. Խորհուրդը, որ հրաժարական մատուցած էր և սակայն դեռ հաշիւները ներկայացուցած չէր։

Կիրակի սակայն, հակառակ տրուած հրահանգին, նոր Թաղ. Խորհուրդ ընտրելու ձեռնարկուեր է Եէնի-Գաբուի մէջ, և այս ապօրինի ընտրութիւնը առիթ դարձեր է որ կարգ մը ցաւալի դէպքեր տեղի ունենան։ Կանուխէն՝ շատեր Թաղ. Խորհրդարան կ'երթան ու կը բողոքեն, յայտնելով թէ չի կրնար ընտրութիւն կատարուիլ, մինչեւ որ նախորդ Թաղ. Խորհուրդը հաշիւ չտայ։ Այս բողոքները նկատի չեն առնուիր, և կը սկսուի քըուէներու հաւաքման։ Ատոր վրայ, վէճ կը ծագի և ի վերջոյ, բողոքողները, տեսնելով որ ամէն գնով ապօրինի ընտրութիւնը պիտի յաջողցնեն, կը յարձակին քուէատուփին վրայ, կը խորտակեն զայն ու կը պատռեն քուէները։

Ցաւալի է որ այս տեսակ միջոցներու տեղի տրուեր է, յայտնապէս ոտնակոխ ընելով Թաղ. Ժողովոյ հրահանգը։ Զայսպանենք միայն ժողովուրդը։ Երբ վարիչ տարրերը օրէնքը ոտնատակ կ'ընեն, ժողովուրդը մեղադրելու չէ որ իր կարգին ապօրինի միջոցի մը դիմեր է նոյն ինքն օրէնքը փրկելու համար։ Զուկը գլխէն կը հոսի։

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ՄՈՒԽԹԱՐԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի օր Պէշիկթաշի մէջ Մուխթարի ընտրութիւն կատարուելով 114 քուէով վերընտրուեցաւ Յարութիւն էֆ. Մկրտիչեան։ Միւս Քանտիտան էր Զէնոբ էֆ. Երամեան՝ որ ստացաւ 73 քուէ։

ՀԱՅՈՒՀԻ ՄԸ ԻՍԼԱՄԱՑՄԱՆ ԿԸ ՄՂԵՆ

Սղերդէն «Յառաջ»ի կը գրեն.— Տասնեակ տարի առաջ Տիգրանակերտի կողմերը ապրուն ացած Զօրսս անուն Ղարգանցի հայուհի մը, Միւքիլանի Քիւրաներու կողմէ առեւանգուած և նոյն գաւառակի մէրքէզը բերուած էր։ Հայուհին Իտարէի ժողովին մէջ բաղմող հայ քահանային ներկայութիւնէն քաջալերուելով, կը յայտարարէ թէ ինք Հայ է և Հայու ալ զաւակ։ Բայց ինչպէս կը լսենք, տեղական կառավարութիւնը անոր օձիքը թող տուած չէ, և օգնական զորքերէն տունը յանձնելով՝ գաղտնապէս կը ճնշէ որ իսլամական կրօնը ընդունի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՇԵՆՔԸ

Ազգ. Պատրիարքարանի փլուզումը պիտի սկսի յառաջիկայ շաբթու։ Վաղուընէ սկսեալ դիւանները պիտի փոխադրուին Պատրիարքարանի ժամերը գտնուող պարապ տուներէն մէկուն մէջ։

ՆՊԱՍՏԸՆԿԱԼ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ (ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԵԱՆՈՒՑՈՒՄ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ)

Համալսարանական նպաստընկալ ուսանողաց Մայիս 1—15ի թոշակները պիտի վճարուին Մայիս ամսոյ 1ին Գ.։ օր, իսկ կեղր. վարժարանի ուսանողներունը Դ.։ կէս օրէն վերջ։ Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ կեղր. վարժարանի նպաստ. ուսանողներուն վարժարանէն անարդարանալի բացակայութիւնները չեչտուած հանգամանք մը ստացած են, և այս պարագան կրնայ վնասել թէ՛ դպրոց. կարգապահական օրէնքին, թէ՛ արդեւք կ'ըլլայ ուսանողներուն առաջդիմութեան և թէ իրենց յատկացուած նպաստները ի զուր վատնուած կ'ըլլան, ներկայ ազդարարութեամբ կը յայտարարէ որ, յաճախակի բացակայողները որոշած է զրկել նպաստընկալի իրենց իրաւունքէն։ Իսկ այն ուսանողները որոնք իրենց անկարգապահ և այլ ընթացքներուն պատճառով առժամեայ կերպով վտարուած են նոյն վարժարանէն, այժմէն իսկ կորսնցուցած են իրենց 15 օրեայ կիսաթոշակները։

ՀԱՅ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 400ԱՄԵԱԿԸ

Ապրիլ 29ին Կեդրոնական Ամբիթատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ հայ տպագրութեան 400ամեակի յոբելեանական մարմնոյն երրորդ նիստը։ Ներկայ էին 20է աւելի միութեանց ու ընկերակցութեանց, Մաժուլի Ալն. լիազօր ներկայացուցիչները։ Որոշուեցաւ՝

Ա.— Դիմել Կովկաս, Ամերիկա և այլուր, ամէն տեղ միւնոյն օրուան մէջ տօնելու համար հայ տպագրութեան 400ամեակը։

Բ.— Հրաւիրել հայ տպագրութեան 400ամեակի առթիւ անհատական գործեր պատրաստողները, արտայայտուիլ միւնոյն օրուան մէջ։

Գ.— Հրատարակել հայ տպագրութեան պատմութիւնը, մասնագէտներու աշխատակցութեամբ, անոր մէջ զետեղելով էջեր՝ առաջին անգամ տպագրուած հայ գրքէն։ «Պարզատումարէն»։

Դ.— Հանդէսներ սարքել նոյն օրը ցերեկին կեդրոն տեղ մը, իսկ նոյն գիշերը՝ զանազան թաղերու մէջ։

Այս առթիւ Յոբելեանական Մարմինը ընտրեց հինգ անդամներէ բաղկացած գործադիր ժողով մը, ի գործ դնելու համար վերոգրեալ որոշումները։

ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ

ՈՒՍՍԱՀԱՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ 1882—1912

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 10 Ապրիլ

Ս. Էջմիածնի Դէպոզեան հոգեւոր ճեմարանի Մանկավարժական Խորհուրդին ձեռներեցութեամբ կայացած ժողովը, որին մասնակցում էին Մայր Աթոռի միաբաններ, Ճեմարանի և Վաղարշապատի ծխական դպրոցների ուսուցիչներ, Սինոդի և տեղական այլ պաշտօնեաներ, տեղիս Բարեգործական Ընկերութեան Վարչութիւնը և հասարակութեան բազմաթիւ անդամներ, ընտրեց մի յանձնաժողով, պատշաճաւոր հանդիսով տօնելու մեր տաղանդաւոր բանաստեղծ Յովհաննէս Յովհաննիսեանի գրական գործունէութեան երեսնամեակը։

Յոբելեանական յանձնաժողովը որոշեց այս տօնի հանդէսը կատարել առաջիկայ Մայիսի 20ին (նոր տոմարի Յունիսի 2ին)։

Յանձնաժողովը լիայոյս լինելով որ արդիւնաւոր ուսուցիչ—բանաստեղծի յոբելեանը ջերմ արձագանգ կը գտնէ ոչ միայն նրա բազմաթիւ աշակերտների և բարեկամների շրջանում, այլ և հայ հասարակութեան բոլոր խաւերում, խնդրում է նպաստել այս հանդիսի տօնի յաջողութեանը։

Շնորհաւորութիւններ, ուղերձներ պէտք է ուղարկել Էջմիածին, յոբելեանական յանձնաժողովի նախագահ Սինոդի անդամ Տ. Բարգէն վարդապետին։ Իսկ նուէրները՝ յանձնաժողովի գանձապահ Սինոդի առանձին յանձնարարութեանց պաշտօնեայ Յովհաննէս Մուշեղեանին։

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Յանձնաժողովի նախագահ Բարգէն վարդապետ (անդամ Սինոդի), փոխնախագահ՝ Ս. Կանայանց (ուսուցիչ Ճեմարանի), գանձապահ՝ Յ. Մուշեղեանց, քարտուղար՝ Մ. Խոստիկեան (ուսուցիչ Ճեմարանի)։ Անդամներ՝ Աբել աբեղայ, Վառվառէ Կոստանեան, Մ. Աբեղեան, Յ. Պետրոսեան, Զ. Տէր Մինասեան։

ՊԱՆՏԸՐՄԱՑԻ ՀԱՅ «ՄԻԹԷԿԱԼԻՊԷ»ՆԵՐԸ

ԱՊՕՐԻՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ՉԵՆ ՈՒՆԵՆԱՐ

Պանտրմայի առաջնորդ Կարապետ եպիսկ. Մաղլըմեան երէկ հեռեւեալ հեռագիրը ուղղած է Պատրիարքարան.— «Գաւառական ընդհ. ժողովէն պակսած մէկ քանի անդամներու ընտրութիւնը պիտի կատարուէր երէկ (կիրակի), սակայն քուէները հաւաքուած միջոցին Տ. Ներսէս քահանայի արբանեակները, իրենց դործին չգալուն պատճառաւ կանխամտածութեամբ բռնի միջոցներու դիմեցին և ընտրական գործողութեանց արգելք եղան»։

Ինչ որ Մաղլըմեան եպիսկոպոս «Ներսէս քահանայի արբանեակ» կը կոչէ, արհամարհանքով մը որ իրեն պէս հովիւի պաշտօն ունեցող եկեղեցականի մը դիրքին ու պաշտօնին հետ չափազանց դէշ համեմատութիւն կ'առնէ, նոյն ինքն ժողովուրդն է, Պանտրմայի ժողովուրդը, որ դատերուն ամենէն արդարները Ծառացեր է Պանտրմայի Հայ «Միւթէկալիպէ»ներուն դէմ։ Մինչդեռ առաջնորդը պէտք էր արգելք ըլլար որ ապօրինութիւն տեղի չունենայ, ահա ժողովուրդն է որ կը ստիպուի թոյլ չտալ որ ապօրէն ժողով ընտրեն, և կարգ մը արդէն իսկ որոշցած անպիտաններու վրայ բարդեն նո՛ր անպիտաններ, նո՛ր բռնաւորներ։ Եւ մենք չենք մեղադրեր այդ ժողովուրդը, տեսնելով առաջնորդ մը ա՛յնքան հեռացած իր կոչումէն ու պարտաւորութենէն որ ինքն իսկ ապօրինութեան դրդիչ ու քաջալերող դարձեր է։

Դեռ չենք գիտեր մանրամասնութիւնները երէկուան դէպքերուն։ Սա միայն յայտնի է թէ ապօրինի ընտրութիւնները որոնք ժողովուրդին սրտին տրուած ծանր հարուածներ պիտի դառնային, տեղի չեն ունեցեր։ Ապիկ արդիւնք մըն է ինքնին և մենք գոհ ենք։ Քիչ մըն ալ մեր յաղթանակն է ատիկա։

Սպասելով մանրամասնութեանց, ստորեւ կը հրատարակենք հետեւեալ թղթակցութիւնը որ պատասխան մըն է ներկայ խնդիրը խեղաթիւրել ուզող հայ «միւթէկալիպէ»ներուն ստութեանց դէմ, որոնց արձագանգ եղած էր իրենցմէ մէկը, «Պանտրմացի մը» ստորագրութեամբ։

* * *

«Պանտրմացի»ն այլեւս պատասխանելու ալ պէտք չէ տեսեր իմ գրածներուս, քանի որ լայն գիծերով արդէն մամլոյ մէջ հրատարակուեր և լուսաբանուեր են անոնք։ և սակայն սուտերը ճշմարտի տեղ քշելով կը կարծէ՞ որ անպատասխանի մնայն և ժողովուրդը պիտի կլլէր իր զրպարտութիւնները։ Դէթ քանանաներուն հարցունէիք, քանի որ անոնք չծածկեցին բուն եղելութիւնը իրենց հարցնող ազգայիններուն։

Ինչ յանդգնութեամբ և ամբարտաւանութեամբ, Սահմանադրութեան ո՞ր յօդուածին տրամադրութեան յենլով կ'ըսէ. «Ո՞վ էք դուք որ Ազգին զորձերուն կը խառնուիք»։ Որո՞ւ կ'ըսէ, ո՞վ կարծեց որ ըլլայի ես, իրեն պէս ծախուա՞ծ մը, պաշտօնամո՞լ մը թէ բառին բովանդակ նշանակութեամբ պնակալէզ մը, որ կ'ուզէ անհատական իրաւունքս ալ կապտել։ Միթէ անպատասխանատո՞ւ կարծեց ինքզինքը, չէ՞ կարդացած Սահմանադրութեան Ա. յօդուածը որ հասկնար թէ որոնք ենք մենք և ես։ Ազգին տունը հօրենական ժառանգութի՞ւնը կարծեց թէ խանութը, որ սանձարձակօրէն իյնելով անձեռնմխելի մնալ կ'ուզէ, զուրկ ըլլալով հանդերձ իր տունը կառավարելու կարողութենէն։ Ինք և իրենպէսները կը կարծեն որ քուէատուութենէ վերջ ազգին վրա՞ միայն բաժին կ'իյնայ, չէ՞ն գիտեր որ Ազգին կամքն է միշտ գերազոյն։

Մեզի թող չարվեցնեն թէ «իրենք օրինաւոր ժողովականներ են և թէ վաւերացեալ...», այլ միայն ըսեն թէ իրենց կոչումին յարմար մա՞րդ են, երբ ընդհակառակը իրենց բռնապետական արարքներով ու ապօրինութիւններով Ազգին կարեւորագոյն ուժերէն մեծ մաս մը ջլատեցին և խռովութեան մատնեցին տեղական ազգայիններու ամէն դասակարգերը։ Ինչպէս օրինաւոր կրնան ըլլալ իրենք, երբ նկատի առնուին բռնապետական շրջանին իրենց սարքած դաւերն ու խարդախութիւնները...։ Իրենց ընտրութեան յաջողութիւնը համար ե՞րբ կատարեցին մէկ հինգերորդի վիճակաւ գաղարումը կամ մեռածներու, տեղափոխուածներու, հրաժարեալներու նոր ընտրութիւնը սա 4—5 տարուան ընթացքին մէջ։ Նկատի առնի թեմերու մարդահաւարի հաւեմատ ընտրութիւնը, որ փոխանակ չորսի երկու անդամով միայն բաւականացան, ընականաբար մեծամասնութիւն իրենց կողմը շահելու համար։ Թո՛ղ ազէկ հաշուեն և տեսնեն թէ ըստ օրինի երեք անդամէ աւելի պիտի կրնա՞ն մնալ այսօր, իրենք որ գոյութիւն ունեցող Գաւառական Վարչութեան անունով կը խօսին, տղայ խաբելու պարզմտութեամբ։

Ինքզինքը ժողովուրդին չահերուն պաշտպան հռչակող մը դիմակով չի գործեր։ Ո՞վ է դիմակաւորը իրենց հակառակորդնե՛ր։ Ինչ վախ ունէին սակայն իրենցմէ որ սքողէին ինքզինքին։ Իմ և իմիններուս ճակատները արդէն բաց են և թող բնաւ չկարծեն թէ «բպուճ» ձգող կայ իրենց այն զօրաւոր կարծած փաստերուն առջեւ, որոնցմով կ'սպառնան մեզի։ Այդ «զօրաւոր փաստերը» իրենց սովորական զրպարտութիւններն են։ բայց կը փութանք որ Տ. Ներսէսի խնդրոյն մէջ այդ զրպարտութեանց երեսէն իրենց կրած հակահարուածը խելքերնին գլուխնին բերած ըլլար։

Պ. Պանտրմացին չուզեր խոստովանիլ թէ «Պատրիարքարանի մէջ Մաղլըմեան ծիծաղելի սպառնալիք մը ըրած է ինքն ալ ժողովականներն ալ հրաժարելու, եթէ Տ. Ներսէսի դէմ ըրած անիրաւ դատապարտութեան վճիռը չվերացուի»։ այո՛, չի խոստովանի, բայց զործով չհաստատեց դայն արդէն, երբ նոյն դատապարտութեան վճիռը բեկանելուն պէս, ամբողջ ժողովականները հանդիսաւորապէս հրաժարեցան և այդ մեծագործութիւնն ալ թերթերու միջոցաւ ի լուր աշխարհի հռչակեցին։ Ի՞նչ սքանչելի դիւանագիտութիւն, որով կը յուսային ազդել Պատրիարքարանի վրայ և անոր որոշումը Առաջնորդարանին այդ անդառնալի վճռին ի նպաստ յեղաշրջել։ Բայց ով պատրանք, տեսան որ միայն պաշտօնէին վրայ տուած եղան, ուրիշ ոչինչ։ Ուստի կատաղորէն սկսան մաք սոխ ձեռքէ չհանելու համար այդ պաշտօնները, որոնց մէջ ընդ երկար որշցած ըլլալով, չէին կրնար անոնցմէ դուրս ապրիլ։ Գալով իրենց դիւանագէտ առաջնորդին, անհամբեր կ'սպասէ Գաւառական ժողովոյ ապօրինի կերպով ըլլալիք նոր ընտրութեանց, որպէսզի իրերու արդի վիճակը անփոփոխ մնալով, դայ ապաստանի իր սիրելիներուն պաշտպանութեանը ետրուն համար մենք ըսուցած ենք Պատրիարքարան։

Կ'ըսէ նաև թէ «յետին ժամերու գործիք ըրեր են զիս Է. Նիմանները»։ Ո՛չ Պարոն, ածան ստորագրութիւն ծախելու վարժուած չենք մենք, ոչ ալ ճշմարտութիւնները խեղաթիւրելու ջանացող, ոչ ալ անձնական չահու համար սողսկող, այլ Ձեզի և չատերուդ թերութիւնները անյողդողդ կերպով կրնանք երեսն հանել, նկատի ունենալով և միշտ յարգելով արժանաւորներու պատիւը։

Արդէն միշտ մաքառած ենք և չարուն պիտի պայքարինք երբ փոքրաթիւ բռնակալներ ժողովրդին արդար պահանջի ձայնը խեղդել ուզեն։ Տէրտէրի մը սէրը այնչափ մեզի չի ներշնչեր որքան երեք հարիւրէ աւելի ազգայիններու բողոքի ձայնը իրենց կողմէն նպատակաւոր կերպով խեղդել ուզուիլը։ Անոնք իրենցմէ չատ աւելի պարտաճանաչ ազգայիններ էին։

Հասարակական չահերը ոտնակոխել ուզող այդ անսիրտ բռնակալները պէտք է վստահ ըլլան թէ այլեւս անհերելի է իրենց սանձարձակօրէն իյնել և ժողովուրդին ճակատագրին հետ խաղալ։

Այդ մութի մէջ գործողները թող ըմբռնեն քիչ մը և ժամանակին ալ՝ սոյն համապատասխան ընթացքով փայլեցնեն իրենց արժանիքը։ Այլեւս տիրացութիւնը գոյութիւն չունի, թող մտածեն ապագայ սերունդին յառաջդիմութեանը վրայ ո՛չ թէ ապագայի յոյսերը եղող փոքրիկ տղաքը իրենց հօրը ալքատութեան ու դպրոցական տուրք վճարելու անկարող ըլլալուն համար վարժարանէ զրկելով և փողոցներու ու չուկաներու մէջ դեգերելու դատապարտելով։

Ինչո՞ւ կը ճգնին ճշմարտախօսութիւնս կասկածի տակ դնելու։ Իրենց դասակարգէն անդին բոլոր Պանտրմացիք զիս լաւ կը ճանչնան, գիտեն որ ես տկարներու պաշտպանութեան համար բռնապետական շրջանին իսկ բողոքող եղած եմ, թուրք թաղի մէջ ըլլալուս հանդերձ. ո՞ւր մնաց Սահմ. շրջանին իրենց նման անխիղճներու դէմ։

Իրենք փոխանակ փաստաբանութեամբ ճշմարտութիւնները սքողել ջանալու և ուղղակի իմ դրութեանս պատասխան տալու, խնդրին չեղեր են. և սակայն փոխանակ անդդ ապօրինութեանց վրայ ճառելու, հաշուեյարդարը ըրած ըլլային Ց. Նիկողոսեան խնդրին և սատանային իրենց պատասխանին մութ կէտերը, որպէս զի ժողովուրդն ալ բացայայտօրէն հասկնար թէ ի՞նչ տակուն նկարագիր ունեցող ժողովականներու հետ է իր գործը և ինչ օգուտներ կը սպասուին իրենցմէ։ Ճշմարտութիւնը չուկայի ոլորապտոյտ հաշիւներով չի մաքրուիր։

Ց. Կ. ԽԱՉՎԵՐԵԱՆ

ԹՈՒՐՔ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ

Առաջ ալ կար, բայց մանաւանդ 1908էն ի վեր է որ ամէն թուրք լրագիր իր աշխատակիցներուն մէջ ունի հայ մը՝ իբրև խմբագիր կամ թարգմանիչ։ Ատոնց պաշտօնն է մասնաւորապէս հայ թերթերու մէջ երեւցած կարեւոր յօդուածները մատնանշել թուրք թերթի խմբագրութեան, ի հարկին զանոնք թարգմանել, և հայ մտայնութիւնը, հայ ձգտումները ծանօթացնել թուրք հայրենակիցներուն, նպատակը շատ լաւ է, անով հայ թէ թուրք զիրար աւելի ժուռէն կը ճանչնան, աւելի լաւ կը հասկնան... եթէ կամք ունենան։

Այս թէորիտիւնը՝ անոր համար որ սովորաբար բարեացակամութիւնը թոյլ բան մ'ունի, շատ կարեւոր բաներ զանց կ'առնուին թարգմանուելու և թուրք ընթերցողին չեն հաղորդուեր անանկ նիւթեր որոնք կրնային անոր միտքին վրայ շինարարաղեղեցութիւն մը ընել, ամօքիչ դեր մը կատարել։

Այս տեսակէտով, թուրք թերթերու հայ աշխատակիցները կարեւոր պաշտօն մը ունին, մեր միշտ հայրենասէր, ընդհանրապէս անձնուէր ու բարեացակամ արտադրութեանց միջնորդ ըլլալու և թուրքերուն ճանչցնելու հայ միտքին քաղաքակրթիչ ազդեցութիւնը այս երկրին մէջ։ Թարմ ու այժմէական օրինակ մը ցոյց տալու համար, մենք պիտի փափաքէինք որ նոյն հայ աշխատակիցները նոյնութեամբ կամ ամփոփ կերպով թարգմանէին այն յօդուածը որ երեւցաւ «Մանչու�»ի այս ուրբաթի թիւին մէջ, «Մնակեանի Յոբելեան»ին առթիւ, ուր ցոյց տրուած էր թէ հայ դերասանապետը ինչպիսի դաստիարակիչ գործ մը կատարած է թուրք տարրին վրայ։ Այսպէս նաև քաղաքական, ընկերական, արհեստական ուրիշ ճիւղերու մէջ։

Իրաւ է որ մէկ երկու հայ թերթեր թուրքերէնի բաժին մը ունին որուն նպատակն է հայացի գաղափարներ ծանօթացնել թուրքերուն, բայց անոնց ընթերցումը ոչ այնքան տարածուած է թուրք հասարակութեան մէջ, ոչ ալ մասնաւորապէս կ'զբաղին չշափելու մեր մատնանշած նիւթերը, այնպէս որ չատ անդամ անծանօթ կը մնան շինիչ դեր մը ունենալու սահմանուած գրութիւններ։ Հայ աշխատակիցներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս պարագային վրայ։

Ս. ԴԱԹԵԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

ԱՋԻՆ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ

Հեղինակ եւ հրատարակիչ Գարագաշեան Թովմաս։ Գին 3 ուկէս զրուշ։— Նիւթական չահը ի նպաստ Հայրենի Ազգ. Որբանոցին։ — Կեդրոնատեղի՝ Հալուգլը խան թիւ 3։ Կը գտնուի բոլոր գրատուները։ Գոհացուցիչ զեղչ մեծաքանակ գնողներու։

* * *

ՔՈՒՐԱՆԻ հայերէն թարգմանութեան 4ոդ հատորը, թարգմանութիւն Լեւոն Լաբենցի։ Գին 4 դրուշ։ Մօտ օրէն հրապարակ կ'ելլէ վերջին հատորն ալ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Միացեալ	Օսմ. Ո.	97·33
Ամէնէն բարձր գին	»	97·34
Ամէնէն վար գին	»	97·32
Բուսէլի երկաթուղի	Ֆրանք	205·—
Ամէնէն բարձր գին	»	205·—
Ամէնէն վար գին	»	204·75

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ արտասովոր նիստ գումարեց և ինչպէս կը լսենք, զբաղեցաւ գլխաւորաբար ալպանական ապստամբութեան և պատերազմին հարցերով։ Պահ մը այնպէս զրոյց չընկեցաւ թէ Նախարարաց Խորհուրդը այս արտասովոր նիստը գումարել պէտք տեսաւ այն պատճառով որ ռուսական դեսպանը իբր թէ խստիւ բողոքած է Տարտանէլը տակաւին բացուած չըլլալուն համար։ Այս առտուան «Թանին» կը հաւաստէ թէ Նախարարաց Խորհուրդը զբաղած է Երեսփ. Ժողովի նստաշրջանին տեւողութեան հարցով։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Մեր քաղած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն Տարտանէլի առջեւ գտնուող բոլոր ականներն ալ վերցուած են։ Նեղուցը այժմ առզգուշութիւն երկաթեայ յատուկ դործիքներով պիտի սանտրէ անցուի, ուրկէ ետք հին շոգենաւի մը անցք պիտի տրուի նեղուցը այս բոլորէն ետք միայն բաց պիտի ըլլայ շոգենաւերու առջեւ։

ՔԱԼԻՄՆՈՍ ԿՂԶԻՆ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

Իտալացիները գրաւած են նաեւ Քալիմնոս կղզին։ Ապրիլ 29ի դիշերը զօրաւոր մը գալով կղզին առջեւ 900 զօրք ցամաք հանած է. գերի բռնուած են գայմգամն ու պաշտօնեաները։ Քալիմնոսը կը գտնուի Սիմանքէօյի հիւսիս արեւելեան կողմը։ Բնակիչ ունի 8000 հոգի, մեծ մասով յոյն, որոնք ձուկի և սպունգի որսորդութեամբ կը զբաղին։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՎՏԱՐՈՒԻՆ

«Թէրճէման» ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Սելանիկ բնակող բոլոր Իտալացիներու փոխարան մասին վերջնականապէս որոշում տրուած է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԶՐԱՀԱՒՈՐՆԵՐԸ

Իտալական թորփիլանաւ մը և թորփիլանաւ մը երէ

ԼԷՕՆ ԳԱՇՈՒ

ԵԷՆԻՋԷՐԻ ՀԱՍԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

ՎՐԷԺԸ

Ամբողջ կէս օրէն ետքը սկսան խումբերը վերահին կողմակերպել. այս աշխատութիւնը երկար տեւեց, այնպէս որ իրիկուան աղօթքէն ետքն էր որ իմ խումբս կազմուեցաւ։ Կոչ եղած առնը մէկ երրորդը բացակայ էր. և որովհետև տասնըեօթերորդին բէյնը սպասնուած էր, այնպէս մը կարգադրուեցաւ որ անոնց խումբն ալ մեր հրամատարին անցնի։ Կարճ դիպեր մը մեզի հանգստանալու ընդհանր բնէլ վերջ, պատերազմի հետևեալ առտուն խումբ մը աքընճիներու հետ մեզի ճամբայ հանեցին, բաւական մը վառոդ և պատրոյդ տալով ձեռքերնիս։

Երբոր հրամատարին ո՛ւր երթալնիս հարցուցինք, ժպտեցաւ և պատասխանեց.

— Երթանք նէ կը հասկնանք։

Եւ որովհետև միւնոյն տեղն թօփուզ մը կը դարձնէր, ոչ ոք հարցու�ը կրկնեց։

Աքընճիներուն ետևէն մեծ մեծ քայլեր առնելով կը յառաջանայինք, կռնակնիս պատերազմի դաշտին տուած դէպի հարաւ կ'ուղղուէինք. երկու բլուրներու մէջտեղը գտնուող քարուտ կիրճէ մը անցանք. յետոյ մչակուած դեղիներէ. ցորեն, բամբակ, պտղատու ծառեր, դեղձիներ եւ պիստակենիներ կային, աջ կողմերնիս թողուցինք գիւղ մը և իսկ մը։ Ոչ մէկ տեղէ թշնամիի հետք կ'երեւար։ Որքան ալ ծանր ըլլար յողնութիւնը մեզի համար, որ, առջի օրը այնչափ քալեր, հետեւեալ օրը պատերազմեր, եւ նոյն օրը վերստին քալել սկսեր էինք, բնաւ չէինք նեղուեր կոր։ Մարմիններնիս ջախջախուեր էին, սակայն հոգիներնիս կայտառ կը մնային։ Յաղթանակը սիրտերնիս լեցուցած էր։ Այժմ մէկ քայլին, մենէ իւրաքանչիւրը պատերազմէն յիշատակ մը կը պառնէր։ Ես Մէհմէտին և Դարա Ալի Զաւուշին մէջտեղէն կը քալէի։ Աղճիպա չին յատուկ տեղը՝ Բէրքովսքի Բոլոնիացին կեցաւ, ան կ'առաջնորդէր տէգաւորները դէպի ձախ։ Խեղճ աշճի պաշի Իպրահիմը. ընկերները զայն գետնը ինկած տեսեր էին, դլուխը կտրուած, կուրծքը բաց, իր վիթխարի մարմինին տակը ճզմելով Մամլուքները, որ զայն սպաննած էին։ Անոր յաջորդած էր Բէրքովսքին։

Մուրան ալ սպաննուած էր. Ալի Սաիտն ալ. Մէհմէտը վիրջին անգամ տեսեր էր որ Ալի Սայիտը ուրիշի մը հետ կը յառաջանայ դրօշակի մը վրայ որ Մամլուքներէն չրջապատուած է. անոնց վրայ յարձակած էին, բայց ա՛լ ողջ դուրս չէին կրցած դալ։ Այն պահուն երբ Մէհմէտ անոնց օգնութեան պիտի փութայ եղեր, ասպաններու մեծ խումբը վրայ հասեր է եւ ասպաններն ու Մամլուքները փոշին եւ մուխին մէջը անհետացեր են։ Վայրկեան մը ես տեսայ որ մեր Ալէմտար Մո բատ չրջապատուեր էր. սիրտս դող ելաւ որ մեր դրօշակը ձեռքերնին ինկած է. սակայն չնորհիւ ամէն կողմէ եկած յարձակումի մը, փա՛ռք Աստուծոյ, մեր դրօշակը նորէն մեզի մնաց։

Մուրատ զայն չիփ չիտակ կը բռնէր. ես ետիս դառնալով տեսայ որ ատրճանակներու եւ զէնքերու մէջէն անոր կարմիր կապոյտ կերպասը կը տատանէր, քանի մը տեղէն պատռած։ Դարա Ալի նշմարեց որ զայն կը դիտէի եւ ուսիս զարնելով ըսաւ.

— Նօյտաշ, դրօշակին վերքերը պատուոյ ծիրանին վրայ զոյացած վարդեր են. անոր վրայ իւրաքանչիւր նեռի պատճառած ճեղքուոցքը ոսկի տառ մըն է այն գիրքին մէջը, ուր հաղրեթը Ապու Մեբսէտ, Ալէմտարներու մեծը, գրած է հաւատարիմ զինուորներու պատուութիւնը։

Երբ Դարա Ալին այսպէս կը խօսէր, մենք պարտէզ մը կը հասնէինք, կապարեայ գմբէթով ծածկուած մենաստանի մը մօտ։ Մեր բէյը մեզի նշան ըրաւ որ դէպի հարաւ ուղղուինք։ Արեւին շողերուն մէջէն, կանանչ պարտէզներու գոտեւորումի մը մէջ տեսայ փլփլած սեւ ու դեղին պատերու շարք մը. այդ պատերուն ետիդին, մէջտեղ երկու գմբէթներ կային նաեւ, մաքուր, արծաթի պէս փայլուն մինարէներ, խոշոր ծառերու գագաթներ, և գորշագոյն ահագին կոն մը, որ ամբողջ քաղաքին վրան կը տիրապետէր կարմիր ու դեղին դղեակով մը։ Բէյիսը մեր կողմը դարձաւ ու գոչեց.

— Մերունի՛ն Լալէպ։

Դարա Ալին լուրջ չեշտով աւելցուց իր կարգին.

— Աղէ՛կ, պահպանուած Լալէպ. տը-դա՛ք, պաշարումը ծանր պիտի ըլլայ, գիտցած եղէք։

Այն տեղն կարծես թէ գորշագոյն կոնին երկայնքը բաներ մը կը տեսնէի, վար ինկող սանդուղներ, վար գլտորող վիրաւորեալներ, և արիւն՝ որ կը հոսէր. ընկերներս արիւն քրտինք մտած վեր կը բարձրանային դեղին ու կարմիր պատերէն, պէօլիւկին դրօշն ու զէնքերը շաչեցնելէն, և ընդհանուր բազմութեան մէջ տէգերն ու սուրերը վեր կը բարձրանային։ Ես ինքներենս սապէս կը խորհէի. «Եթէ Աստուած ուզէ՝ սա պատնէշին վրան ես պիտի ելնեմ առաջին անգամ», և Մէհմէտ, որպէս թէ լսած ըլլար իմ մտածումս, ըսաւ.

— Ընկե՛ր, մեկտեղ յարձակինք քեզի հետ։

Կանգ առինք. աքընճիներն ալ ձիէն վար իջան. ամէնքն ալ պատրաստութեան վրայ էին։ Բէյիսը կը պոռար մեզի.

(35) Թարգմ. ՀԱՅԿԱՆՈՇ ՄԱՌԻ

ԶԸՐԱԱԹ ՊԱՆԳԱԱՐՆՏԱՆ

Զրրաաթ պանգաասը իտարէի մէրքէզիյէսինտէ միւսթաֆէմ խառէմէ վէ համալ իյուն իմալ էթտիրիլէճէք 20 թագրմ էլպիսէ վէ տեօրթ թագրմ գաբաթ մէվզիի մինաբասայա վազ իտիլէրեք Մայսըն 8ինտի սալը կիւնի ինալէի էվվէլիյէսինին վէ ծրընճը բէնճէնճիի կիւնի զէվալը սապթ իւչ պուլուղա գասար եիզտէ պէշ թէնդիլաթ գապալ օլընարագ իմալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարբէր պուլընմըշ օլտըղընատն թալիպ օլանլարընն նիմունէլէրինի կէօրմէք վէ չէրսիթիի անլամագ իւզրէ պէշ լիրա տէբօղիթ։ ապէլէրէրինի միւսթասրպէն մէգիւր պանգասա ՁՄիւթէչէքլի միւպայասթ գօմիսիոնընա միւրաճասթ իյլէմէլէրի։ 28 Նիսան 328

ՄԻ՛ ԱՆՏԵՍԷՔ

ՇԱԲԻՐՕԿՐԱՖ ԱՆՈՒՆ ԴՈՐՄԻՐՔ

Շաբիրօկրաֆ մեքենայով՝ տասը վայրկեանի մէջ կարելի է 150 ընդօրինակութիւններ բնել ո՛ւ է տեսակ գրութենէ մը։ Գինն է 175 դրուշ։

Աւելորդ է բսել թէ Շաբիրօկրաֆը անհրաժեշտ գործիք մըն է բոլոր այն վաճառականներուն, դպրոցականներուն, բանախօսներուն որոնք կ'ուզեն ժամանակի մեծ խնայողութիւնով մը ամենաարագ կերպով ընդօրինակել իրենց գրութիւնները։

Անոնք որոնք կ'ուզեն մանրամասնութիւններ ստանալ Շաբիրօկրաֆի մասին, թող դիմեն հետեւեալ հասցէին. —

Գոլիս, Չիչէք Բազար փողոց, Գուրը Գաւվէճի խանին մէջ 20 24 թիւ, Ապրահամ Շէմթօվ որդւոց սենեակը։

Դաթալոկները ձրիաբար կը դրկուին բոլոր փափաքողներուն։ 6—10

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԶՐԻ

ՏՕՔԹՕՐ ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՈՏԹԵԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական և աբորտիթեան գործարաններու Հիւանդութեանց մասնագէտ բժշկ Տօքթ. Գառլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց չնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային հիւնապէս կը բժշկէ ֆրանկախտը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաև երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բացի կիրակի օրէն կը գտնուի Պահէֆ-Գարու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի անկիւնը, թիւ 18, Մեթեան խան, Մօլա Թաշի (Առլթեան Համամ)

ԶՐԻ ԴԱՍ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ԴԱՍԵՐ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթը 2 դաս, ամիսը 2 մէջիա

Դիմել Ս. ԴԱՒԹԵԱՆԻՆ

Թիւ 18, Մեթեան խան, Մօլա Թաշի (Առլթեան Համամ)

ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԱՒՐԻՏԷՆ

Պիրինճի տարիք տախիլինտէքի էվլաքատան արանըլան վէ միւթէսարրֆլարա ամիտ պուլընան բուսումը թէնվիրլէճէք իլէ միւսթէֆէիրլէրէ բաճի օլան թանդիֆիյէ իլուն մուգատտէմա թէվֆի իտիլէն իխարտնամէլէր իւզերինէ տարիք թասֆիյէ մէճլիսինճէ վէրիլէն դարարլարը միւթէզամին թէպլիղնամէլէր պաղը ասհաբը էմլանգիյէ վէ միւսթէֆէիրլէրին իդա էթկեհալարը մալիւմ օլամամասընատն տօլայը բէյսէրբէյ մուգիմլէրէ թէվտի վէ եահօտ էվլաքը միւնասիպ մահալլէրինէ թասալիգ իտիլմէքտէ օլարընատն միւտտէքը զանօնիյէսի ղարֆընտա իսթինճի իթմէք իւզրէ քէնֆիյէթ ալէգատարատա իլան օլունուր։ 26 Նիսան 328 7—3

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ

Ամենահաճելի ժամանակ մը անցընել

ՓՈՒԹԱՑԷ՛Ք ԳՆԵԼ

«Մանզումէ»ի նախկին խմբագիր

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔը

«ՈՒՐԽԵՑԻՆԵՐ ԺՈՂՎԵՑԻ»Ն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ՝ 5 ԴՐՈՒՇ

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՏԵՐՈՒ

Նախկին Օգնական ուսուցիչ Օամ. Բժշկ. Համալսարանի

Գիտական ամենավերջին մէթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մորթային, ծննդամիզական և կանանց ախտերը, ջերմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւնները, եղեկտրաբուժութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, երազափրձութիւնը։ — (606)ի ՍԱԼՎԱՐՍԱՆԻՆ ՆԵՐԱԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՑԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ ՖՐԱՆԿԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ. մէզի, արեան, խուփի, քիմիական և մանրէաբանական քննութիւն։ Դարմանատունն է Պայազիտ, փօսթխանէին դէմի Սինէմեան դեղարան ամէն օր, կէս օրէն վերջ և երեկոները Գում Գարու, Լ. Պետրոսեան դեղարանը։

ԱՂՔԱՏՆԵՐը ԶՐԻ

ՄԵՐ ԱՌԱՆՁԻՈՒՆԵՐՈՒՆ ԱԽՏԻՐ

ՆՈՐ ԽՈՒՄ

Մահամէտ Ալի պէյի կողմէն հնարուած և Արքունի Նախկին դեղագործ Էվրէնիտիի միջոցաւ պատրաստուած հմբաւաւոր Ա Ն Ի Մ Ս Ն Ի Ի Ի Մը Պահէֆ Գարու, Դասապեան դեղարանը և Մեի Ճամի, Մահամէտ Քեաղիմ պէյի դեղի մթերանոցը, ինչպէս նաև բոլոր դեղարանները եւ մթերանոցները կը վաճառուին։ Գոլսոյ մէջ գինն է 5 դրուշ։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱՆԿԼՕ-ՀԱՅ

ՓԱՓԱՋԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

1136 էջ 800 ՊԱՏԿԵՐ

Արժանացած հաստատական գնահատման, եզական և անմրցելի իր տեսակին մէջ անգլիերէն հոմանիշներ. գիտական բառերու ճոխ մթերք. մասնաւոր յաւելուածներ միակ վստահելի բառարանը. գին լաթակազմ 60, կիսակաշի 65. փոստի ծախսով 65 և 70 դահեկան. հայ ուսանողաց գոհացուցիչ զեղչ. դիմել հեղինակին՝ Զ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս Պայազիտ Հասս։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ, ԹԻՒ 26, ՕՈՕՉՏԻ-ՊԱՔԻ ԴԷՄԸ

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել Եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն ընտիր կերպասներ և ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր և անթերի հագուստներ, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Առաջին այցելութիւն մը պիտի բաւ գաղափար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի կերպարանցութեան վրայ։

Դիմեցէք Գոլիս, Ճէլալ պէյ խան, թիւ 26։

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՊԻՊԵԱՆ

ՄԱՄՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԱԽՏԵԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Երկի, Օսման պէյի գաղիւսին մօտ, Անոնեան աբարթքանի իր յարկաբաժնին մէջ.

Արանց և կանանց ինչպէս նաեւ տղայոց ամէնազգի հին և նոր ախտերը, ստամոքսի, աղիքներու, երիկամներու, սրտի եւայլն հիւանդութիւնները անգլիական և ամերիկեան նորագոյն մէթոտներով կը դարմանէ։ Ֆրանկախտը և անոր հետեւանք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սալվարսան»ի և բոլորովին նոր դրութեամբ «Սալամին»ի ներարկումներով կը բուժէ առանց ո՛եւէ ցաւի և առանց դադարումի արգելք ըլլալու։

Որպէս զի ո և է մէկը չի վարակուի թիֆոյով և գօլէրայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիրարկուած և յաջողութեամբ պատկուած նորագոյն միջոցներով պատուաստում ալ կը կատարէ։

Ուրբաթ օրեր մինչև կէս օր։

ՏՔԹ. Պ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Արանց և կանանց ծննդամիզական և ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Երկար տարիներ զանազան հիւանդանոցներու մէջ պաշտօնավարելով, իր ստացած փորձառութեամբը բժշկական նորագոյն մէթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ ֆրանկախտը, ջերմամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնները, բրօսթաթի եւ միզամանի, ինչպէս նաև ստամոքսի, սրտի, թոքերու, աղիքներու և երիկամներու հիւանդութիւնները և զանազան յամառ վէրքեր։

Բացի կիրակի, ամէն օր կէս օրէն մինչև երեկոյ կը գտնուի Սիրքէճի, Թրամվայ ճատուէսի, չոգեկառքի ելքի դրան կից, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։

Իսկ առաւօտէն մինչև կէս օր հիւանդ կ'ընդունի Կէսարիոյ մէջ, Պալի Փաշա եօզուէր, Միւսէլիմ փողոց, թիւ 6 իր բնակարանը, նաև մօտակայ Վահրամ էֆ. Ասատուրեանի գեղարանը և ուր Զորեքշաբթի և կէս օրէ առաջ ձրի։

ՏՈՔԹ. ՊԷՔԵԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Մասնագէտ ծննդամիզական գործարաններու, գաղտնի հիւանդութեանց և մանկաբարձութեանց

Տասն եւ հինգ տարի շարունակ Բարիզ Նէքքէր-Պոօքա, Սէն-Լուի և Լասի-Պուաղիէռի հիւանդանոցներու մէջ գործելով, իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած է այնքարահչակ բոճֆէյէռ Ալպառան, Կիւիոն, Բոծծի Հալրօ և Հարթմանի առաջնորդութեամբ։

Միքռօսքոբիք լուրջ քննութենէ մը վերջ նորագոյն մէթոտով չատ կարճ ժամանակի մը մէջ և արմատապէս կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, կոոտ միլիթէոը, միզարգելութիւնը, միզամանի, երիկամունքի և արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Միզամանի և երիկամունքի քարերը և աւազը կ'անհետացնէ մեծ դիւրութեամբ և ՍԻՍԹՕՍԿՈՔՈՒ ԼԻԹՕԹՐԻՍԻՒ միջոցաւ։

Բիւր օրէն կը կորսնցնէ միզանքի նեղութիւնը, միզարգելութիւնը և արգասաւորութիւնը (ԷՊԻԴԻԴԻՄՕԼԻՋ ԼԻՆԷՕ-ՍԻՒՐԻԼԷՒՈՎ) մասնաւոր դեղերով և ի պահանջել հարկին, եղեքտրականութեամբ կը բուժէ ամէնէն յուսահատ անկարողութիւնը և կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ. ի մի բան, չնորհիւ իր նորագոյն գործիքներու հաւաքածոյին, կը յաջողի դարմանել ամէնէն յուսահատ և ամէնէն դժուարին հիւանդութիւնները։

Գալով հին և նոր գաղիական ախտին, կրնայ արմատապէս բուժել 606ի ներարկումով որ անձամբ ուսումնասիրած է Ֆրանքֆորթի, Պերլինի, Վիեննայի և Բարիզի լաբորատորիաներուն մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը առաւօտեան ժամը 9էն 6։ Բերա, Զաքմաք փողոց թիւ 4-5, Թաշճեան աբարթման. բացի հինգշաբթի կէս օրէ վերջ և կիրակի։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ՔԱՐԼԸՄԱՆ

ՅՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԲԵՐԱ

ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐՈՅԹՆԵՐՈՒ ԳԱՐՆԱՆ ԱՌԹԻՒ

	ԴՐՇ.
Գօսթիւմ թայեօր քէթէն ամէն գոյնէ	80
» » անգլ. կերպասէ	100
Հագուստներ վուալէ բէնճէսի ձեւով	80
» բուրդ մուսլինէ » »	125
Գաշ բուսիէռ քէթէն ամէն գոյնէ	45
» » Բօբլին կերպասէ	130
Պլուզներ պաթիսթէ գունաւոր	14
» » ֆիսթոյ. և փողկապով	20
» ճերմակ վուալէ	20
» բանժէ տանթէլով զարդարուն	30
» միմիայն տանթէլով	30
» մետաքս քէպինէ կերպասներ	54
Շորչազգեստ քէթէն վերջին նորոյթ	30
» ալպակէ սեւ և գունաւոր	60
» անգլիական կերպասէ	47
» չայագէ սեւ և գունաւոր	45
Ներքնազգեստ գծաւոր քէթէն	12
» ալպակէ ամէն գոյնէ	18

	ԴՐՇ.
Ներքնազգեստ սատտրոս կերպասէ	80
» լիպէրթին կերպասէ ամէն գոյնէ	35
» պաթիսթէ տանթ. զարդարուն	15
Քօրսաժներ » »	4
Հովանոցներ կէս մետք. վերջին գոյներ	30
» ամբողջ » » »	45
» » » դեղեցիկ կոթով	50
Աղջկան հագուստներ գծաւոր քէթէն	18
» » ճերմակ պաթիսթէ	35
Տղոց » քէթէնէ	25
» » գծաւոր քէթէնէ	30
» » չայագէ ծովային ձեւ	50
» վերարկու »	30
Քօրսէներ վերջին ձեւ	27
Այրերու չապիկներ ճերմակ պասթայով	20
Գիւղերանոցներ աղէկ խասայէ	17
Անդրավարտիկներ ֆրանսական բազէ	12
Թաչկինակներ կնոջ համար պաթիսթէ մարքայով տուզինան	22

	ԴՐՇ
Թաչկինակներ կնոջ հմ. մարքով քէթ.	50
» այրերու » » պթ.	30
» » քէթէն մարքով	63
Գուլպաներ կնոջ համար մուսլինէ	
» » » սև աղ. տես	3 1(2
» այրերու սև գունէն աղ. տս.	4 1(2
» » ֆիլտիքսս բանուած	6 1(2
Զեռնոցներ կնոջ հմ. եր. ճերմ. գուն.	
» » » » իսիթ. չուէտ	11
» » » » կէս մետաքս	16
» » արմ. մետ. սեւ և գուն.	15
Էշարբ քրիսթալին կերպասէ	18
» բանժէ ամէն գոյնէ	18
» քրէք տը չին ամէն գոյնէ	30
» մետք. վուալէ » »	50
Վուալէթ մուսլինէ » »	19
» չիֆոն » »	27
» քրէք տը չին » »	40

ՆՈՐ ՃԻԻՂ
ՔՕՍԹԻՒՄ ԹԱՑԵԷՕՐՆԵՐ
Եւ հագուստներ չափու վրայ

ՆՈՐ ՃԻԻՂ
ԿՆՈՋ ԵՒ ԱՂՋԿԱՆ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ
Պատրաստ և չափի վրայ

10000էն ԱՒԵԼԻ
ՔՈՒԻԲՕՆ
ԲՈՒՐԴԷ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍԷ

ՄԵԾ ՔԱՆԱՈՒԹԵԱՄԲ
ԲՈՒՐԴԷ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ԳՕՍԹԻՒՄ ԹԱՑԵԷՕՐԻ ՀԱՄԱՐ
ԶԱՐԴԵՐ, ԿԱՌՈՒՆՆԵՐ, ԵԼՆ

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԿՆՈՋ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱԳՈՒ ՎՐԱՑ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1908 թուականին ի Բարիզ, Սէն-Լուի և Նէքքէր հիւանդանոցներուն մէջ կատարելագործելով իր մասնագիտութիւնը, արժանացած է մէկ քանի «սէրթիֆիքա»ներու։ Այս անգամ ալ Երլիխի դեղին «606» վերջին նորագոյն զրութեամբ արեան մէջ ներարկումը, Վիեննայի, Բարիզի և Պերլինի հիւանդանոցներէն վատ մասնաւորապէս Ֆրանքֆորթի Էրլիխի դարմանատան մէջ մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով յաջողութեամբ կը դարմանէ ֆրանկախտը, մորթի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև հին և նոր ջերմամիզութիւնը առանց հետք մը ձգելու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակի, Պահէֆ Գարու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի կից, Եալտըզ խան թիւ 8 դարմանատունը։ Մէզի և արեան ամէն տեսակ միքրօսքոբիք և քիմիական քննութիւնները ի հարկին կը կատարուին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՆԴՈԿ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՆԵՐՔԻՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Եիւքսէք Գալտրրըմ, Ղալաթիա, թիւ 30

Հիանալի տեսարան, եւրոպական նուրբ կահաւորում, եղեկտրական զանգակներով դային կաղերով լուսաւորուած, անթերի սպասարկութիւն, կատարեալ մաքրութիւն, գիներ դիւրամատչելի, գաւառացիներուն յանձնարարելի միակ հանգստաւէտ եւ կեդրոնական պանդոկ։

Ճաշարան, ընթերցարան և սրճարան սալօն։

ԾԱՆՕԹ.— Ուշադրութի՛ւն, ԵՒԻԴ-ՍԷՔ ԳԱԼՏԷՐԸՄ հասցէին, չչփոթել ուրիշ Օսմանիյէի հետ։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոֆէսոռ Երլիխի վերջին անգամ դրուած 606 Սալվարսան զեղերով կատարելագործեալ կը բուժէ հին և նոր գաղիական ախտերը, միմիայն մէկ ներժէքսիոնով, նաև կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի եւ բրօսթատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մէթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբուն վրայ Ֆէզուս լուսանկարչատան առջին յարկը։ Ծանօթ.—Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանքի և արգանդի հիւանդութիւններու և ժամանակ խնայ։

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانية

SOCIÉTÉ ÇOMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ

ԹԱՄԱՊՈՒԼ, ԴԱԹԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխատուութիւններ, առևտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտատոմսերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չեքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարում, հրամաններ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս այլաշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտատոմսեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ եւ կը զեղչէ առևտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, ամանեթուղթեր և կարմներ։

Կ'ընդունի դրամական ադանդներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առևտրական տեղեկութիւններու համար լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր հաստատութեան մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով զումարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաև թէ՛ իր հաշուոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ և թէ իրենց հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնումը վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու։

Կը կազմէ առևտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց։ Կ'ընէ հանրօգուտ չինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ծննդամիզական և վենէրական հիւանդութեանց

Գիտական ամենավերջին մէթոտներով կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, գժուարամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, նոյնպէս միզամանի, երիկամունքի և բրօսթատի հիւանդութիւնները։ Իսկ ֆրանկախտի ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ։ Հիւանդ կ'ընդունի, բացի կիրակի, ամէն օր Պահէֆ Գարու, Գոլաչաճի-ին դէմ, Սթանպլ խան, թիւ 8, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐը ԶՐԻ

ՏՕՔԹ. Տ. ՃԷԶԱՒԻՐԼԵԱՆ

Բարիզէն վկայեալ մասնագէտ ջղային եւ մտային հիւանդութեանց

Կը դարմանէ ամենավերջին դրութեամբ եւ եղեկտրաբուժութեամբ կաթուածները, gdaralysies), մենէնժիդը (ménegite) իր տեսակները զանազանելով, ջղային ցաւերը, nevralgie faciales և nevral, les siatiques, ինչպէս ձեռքի դողդողը, սրտի բաբախումը, ջղային քրտինքը, ջղային գիրութիւնը եւ ջղային նիհարութիւնը, տղայոց գիշերային միզացնութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնը, կը դարմանէ ուսնոտութիւնը՝ Բրոֆ. Շարքոյի դրութեամբ, ցնցապարը (chorée) եւ զանազան ջղային եւ մտային գիշդութիւնք։

Կը գտնուի ամէն օր, բացի կիրակի, առաւօտուէ մինչեւ երեկոյ Սիրքէճի կայարանի ելքի դրան կից իր մասնաւոր դարմանատունը։